

JIHOČESKÝ HEROLD

Časopis o historii a pomocných vědách historických

Mimořádné číslo 2007 – díl II.

**Současný stav zámku, vstupní brány s ozdobnou mříží a znaku nad vchodem do zámku
ve Stráži nad Nežárkou, jak je zachytil Ing. Daněk dne 29.7.2007**

<i>Autor příspěvku</i>	<i>Název článku</i>	<i>strana</i>
Daněk Milan Ing.	Zámek ve Stráži nad Nežárkou se znakem pánů ze Stráže	2
	<i>Obsah</i>	3
Daněk Milan Ing.	Pověsti o Landštejně, Ústí a Stráži	4
Milec Miroslav	Páni ze Stráže	6
Milec Miroslav	Sezimové z Ústí	11
Milec Miroslav	Páni z Landštejna	18
Milec Miroslav	Zubové z Landštejna a z Borotína	25
Milec Miroslav	Páni z Landštejna a Moravan	30
Milec Miroslav	Svitákové z Landštejna a ze Želče	32
Milec Miroslav	Páni z Bernartic	35
Milec Miroslav	Páni z Ustupenic a Maršova	37
Milec Miroslav	Páni z Kosové Hory	39
Milec Miroslav	Páni z Řečice	40
Milec Miroslav	Růže v erbu	41
Milec Miroslav	Literatura a edice	42
Daněk Milan Ing.	Znaky vítkovských rodů a jejich dědiců	43
Daněk Milan Ing.	Rody se znamením růže	44

*Jihočeský Herold č. 2.2/2007
 Časopis o historii a pomocných vědách historických
 Mimořádné číslo – díl druhý
 vydáno v Českých Budějovicích dne 10.10.2007
 vydavatel : Ing. Milan Daněk, Dlouhá 18, 370 11 České Budějovice
 evidenční číslo MK ČR E 14574*

u časopisu není prováděna jazyková korektura

úhrada nákladů na vydání ve výši 30,- Kč

Kontaktní adresa pro příjem příspěvků:

*Ing. Milan Daněk, Dlouhá 18, 370 11 České Budějovice
 Telefon: 737 438 029 po celý den
 e-mail: daneck@zoo-ohrada.cz*

Co se týká založení hradu, podle kterého se tato větev Vítkovců nazývala „z Landštejna“ se toho opravdu mnoho nedochovalo. Snad pouze v pověstech a spekulacích se obejvují jeho stavitelé – podle jedné se jednalo o krále Přemysla Otakara II., který hrad vystavěl jako strážní hrad na okraji království. Podle jiné pověsti jsou jeho staviteli páni z Hirschberka, aby chránili starou obchodní stezku. Co je na těchto dvou verzích pravdou dnes již těžko zjistíme. Vitorazsko, tedy území, kde tento hrad stojí se stalo součástí království Českého až sňatkem Přemysla Otakara II. s Markétou Babenberskou, v roce 1252 a podle pověsti se již nedlouho poté objevuje na Landštejně pan Oldřich, pocházející z třeboňské větve Vítkovců. Výjimečnou osobností podle pověsi byl pan Vítek z Landštejna, který údajně proslul jako velice neohrožený válečník. O jeho činech kolují pouze legendy, podle kterých v bitvě u Prahy byl obklíčen vojskem, padl pod ním kůň, ale ani to jej nezastavilo a z obklíčení se prosekal. Poněkud více informací máme o dalším příslušníku rodu, panu Vilémovi z Landštejna. Nejprve byl odpůrcem krále Jana Lucemburského, dokonce byl na Landštejně marně králem obléhán, ale nakonec se dostává na královský dvůr, získá značný vliv a dokonce i oblibu a je vysílán králem i na diplomatické mise. Bohužel právě v této době dochází k odklonění obchodní stezky z Rakouska na Jindřichův Hradec a tím ztrátě důležitých výnosů, Landštejn se ocitl mimo tuto stezku, což vyústilo v nepřátelství mezi rody pánů z Lanštejna a pánů z Hradce, které skončilo až zásahem krále Karla IV. roku 1354. Landštejn byl majetkem rodu až do roku 1381, kdy jej král Václav IV. postoupil Krajířům z Krajků. A co se týká dalších pověstí, zajímavé jsou tyto tři. Podle té první za temných nocí, kdy nad hradem plynou po obloze táhnou strašidelné mraky se po okolí hradu rozlehá kvílení – to prý duch pana Viléma, který nemá pro svou krutou a nelítostnou povahu v hrobě pokoje bloudí hradem. Podle další pověsti i na Landštejně chodí bílá paní – ale není to nešťastná paní Perchta, ale jako bílé zjevení s bledou tváří plnou slz zde bloudí paní Markéta a naříká nad svým životem plným utrpení. Podle třetí pověsti bylo okolí nedalekého městečka Nové Bystřice rejdištěm d'áblů a jiných pekelných obludek. Jako památnka na ně se na třech místech vypráví o kamenech, které mají na svědomí čerti. První se nachází ve směru na Číměř v údolí Koštěnického potoka, druhým je mohutný balvan na vrchu Kamenci mezi Číměří a Dobrou Vodou a další je skalní skupina sloupů zakrytá kamennou deskou na které jsou na dolní straně vytlačené od toho, jak se tam vrtěl čert, když se schoval před nenadálým deštěm – dolíky údajně vyryl čert rohy, jak se tam nepokojně vrtěl.

Odnoží pánů z Landštejna byli páni z Borotína, a jich se týká další pověst. Borotín byl za husitských válek považován za nedobytný, a jeho pán se jen smával, když slyšel o táborském vojsku. Stejně to bylo i v okamžiku, kdy mu zaprášený posel donesl zprávu o tom, že na Borotín táhnou Žižkova táborská polní vojska. Dokonce povolal hudebníky a uspořádal hodokvas, na kterém se pilo, zpívalo a tančilo. To vše až do chvíle, než mu zkrvavení strážní oznamili, že táborské oddíly jsou již uvnitř hradu. A protože se táborští rozložili kolem celého hradu, nepomohla nikomu ani tajná chodba, o které se v pověstech do dnešních dnů povídá. Všichni byli pobiti, i hradní pán a panny a paní, které se skokem z okna do rybníka snažili zachránit se všechny utopily. Zhroucené zdi a propadlé střechy se jim staly hrobem. Jenom sklepení a v pověstech uváděná tajná chodba se zachovaly. Protože ale v pověstech nebylo uváděno, že by tato tajná chodba obsahovala poklad, nikdo se o ní nezajímal. Až mnohem později jakýsi mládenec chtěl vědět, co je na těch pověstech pravdy, a tak uvázel kachně na krk pentli a vypustil ji do sklepení, do polozasuté chodby. Kachna skutečně našla cestu ven, protože druhý den plavala po hladině rybníka, ale protože kachny neumí mluvit, nikdy neřekla, kde je východ z tajné chodby. Hrad Borotín byl za husitských válek obléhán ještě jednou v roce 1434, kdy tudy táhl Prokop Holý k Lipanům. Pokusil se jej dobít, ale protože předpokládali, že jej brání jen malá posádka, vojsko brzo odtáhlo, což se jim stalo osudné

v bitvě u Lipan. Mikuláš z Landštejna, pán Borotínského hradu podpořil panské řady a pomohl k porážce husitů.

Také Nové Hrady bývali mnoho let v majetku pánů z Landštejna. Tento hrad se tak trochu, co se pověstí týká, vymyká ostatním vítkovským hradům – zde nebyla vidět bílá paní, tak jako na většině ostatních hradů, ale paní modrá. Toto zjevení bylo na hradě vidět jen velmi zřídka a zpravidla pouze ve dne. Podle pověsti se to přihodilo husopasce ze Světví, která šla vyřídit na hrad nějaký vzkaz – v okně vysoko nad mostem zahlédla bledou paní ve starodávných modrých šatech. Husopaska se uklonila, paní v okně se usmála, pokynula jí a najednou zmizela. Na hradě byl vyřízen vzkaz, ale když se husopaska ptala po modré dámě, všichni nechápavě kroutili hlavami. Říkalo se také, že kdo toto zjevení uvidí bude mít štěstí – zjevení této „modré paní“ bylo tedy podle pověsti dobrým znamením.

Dalším sídlem Vítkovců bylo Sezimovo Ústí. Majitelem byl pan Jan z Ústí, přívrženec Husův. Z toho důvodu ve městě žili jak katolíci, tak i přívrženci „podobojí“. To se ale změnilo Janovou smrtí v roce 1414 – jeho bratr Oldřich byl přívržencem katolíků a proto z města všechny kališníky vyhnal. Odplatou za to mu bylo dobytí města a hradu, vyhnání všech katolíků a nakonec i vypálení hradu i městečka. Ani pan Oldřich, který z hradu prchl a ukryl se na tvrzi Sedlec se ale ani tak nezachránil. Táborité nakonec i tam ústeckého pána našli a krutě potrestali – postarali se o to táborští cepyníci, pod jejichž okovanými cepy skončil jeho život.

Hrad Stráž nad Nežárkou byl postaven jako ochrana obchodní stezky, která právě zde přecházela přes řeku Nežárku. Hrad vznikl pravděpodobně ve 13. století, který podle pověsti vystavěl Sezema z rodu Vítkovců. Poprvé je tento zakladatel hradu jako pán „ze Stráže“ uváděn v písemných pramenech v roce 1282 jako spojenec Záviše z Falkenštejna. Páni ze Stráže nebyli mocným rodem, pouze dva jeho příslušníci se dostali do významnějších dvorských funkcí – Jindřich byl nejvyšším hofmistrem krále Jiřího z Poděbrad a jeho syn Jiří se stal nejvyšším sudím. A s ním, protože neměl žádné mužské potomky také rod pánu ze Stráže roku 1474 vymřel „po meči“. Památkou na Jindřicha je náhrobní kámen, který mohou někteří z Vás, pokud budou mít štěstí, vidět v kostele Petra a Pavla ve Stráži nad Nežárkou. K jednomu z vlastníků Strážského hradu se vztahuje pověst o „čertově komín“ . Pan Jindřich se velmi staral o rozmnovení majetku rodu, a dokonce prý proto vstoupil do spolku s d'áblem. Rozhodl se na svém panství vystavět pivovar. Dokonce sám vybral místo a sám stavbu i řídil. Po jeho dostavění se ale příšlo na to, že pivovar nemá dost vody a dostávat vodu z řeky do pivovaru, že je velice složité. A tady vstoupil do hry d'ábel, který slíbil panu Jindřichovi dost vody pro pivovar – výměnou za jeho duši. Jedinou podmínkou bylo, že pivovar bude mít dost vody celých 25 let. Dábel postavil na obě strany řeky vysoké pilíře, mezi ně dal mlýnské kolo, které vynášelo vodu až do pivovaru. Ale zapomněl na to, co dokáže velká voda. A když jednou taková velká voda přišla, podemlela pilíř a ten spadl do řeky a velká voda odnesla i mlýnské kolo. Dábel se hned snažil dílo opravit, ale voda mu brala kameny pod prackami, takže se mu dílo opravit nepodařilo. Musel uznat, že prohrál, proto vztekly udeřil pěstí do druhého pilíře, až se z něj zakouřilo. Dodnes tento očazený pilíř na břehu Nežárky tuto událost připomíná – říká se mu „Čertův komín“.

Také Řečice byla majetkem pánu z rodu Vítkovců. A k jednomu z nich se také vztahuje pověst o spolku s d'áblem. Rozhodl se totiž, že postaví rybník, pojmenovaný Kařejná. K této stavbě si přizval, tak jak to tehdy bylo zvykem, rybníkářskou chásku. Rybníkářskému hejtmanovi se ale vyměření hráze příliš nelíbilo, protože byla velice dlouhá. A protože při práci přišli na několik míst, kde se nedalo zatloudit kůly ani jinak vyspravit, musela se délka hráze ještě více prodloužit. Práce to byla úmorná a valně se nedala. Rybníkáři byli nespokojení a když se začal rybník napouštět, hráz se začala trhat. Tehdy číše přetekla, rybníkáři se rozutekli a ač se řečický pán snažil jak chtěl, zpátky na stavbu rybníka je už nedostal. A protože neměl jiné možnosti, spolčil se řečický pán s d'áblem. Jeho pomocníky

tentokráté nebyli čerti, ale obři. A aby jim práce rychleji šla, byli opásáni velkými koženými zástěrami, ve kterých nosili kameny a hlínu na stavbu hráze rybníka. Lopotili se dnem i nocí, ale nakonec práci dokončili a rybník byl napuštěn. Tehdy vyvedli řečického pána na hráz, aby viděl, že práce je hotova a potom si jeho duši hned odnesli do pekla.

Habet Vrbs Roma plerasq; nobilissimas familias, quarum Vrsini Colunmenses, & Sabelli, celebritate nominis & opibus clarissimi habentur: hos discordia multis ante annis, emulatione primo, inde aperitis odijis in perpetuum penè traxit certamen. Sed quum prater hos multi alij sint Romanii Sanguinis Principes, Vrsini iam inde à multis annis, & armorum virtute & opibus cæteros longè praestare cæperunt.

Tí gimenowani Pání až posawad výjwagi za Erb Růži tím
to spůsobem/ač w Čechách dosí od dawnjho času téhož Zna-
menj některej z Panův výjwati zaceli/žež se z rozličných pamí-
ej wypožumile může.

Prameny a literatura:

Rameš Václav, PhDr.	Kapsář Jihočeských pověstí I., Děje pánů z Růže, VEDUTA, České Budějovice 2004
Pavel Josef	Pověsti českých hradů a zámků, Melantrich, Praha 1995
Pavel Josef	Pověsti českých hradů a zámků, Nakladatelství Jos. Hokra, Praha
Radovan Krátký	Jihočeské pověsti, VIK Vimperk 1996
Jiřina Doležalová	Děti pětilisté růže, Regia, Praha 2002
Bartoloměj Paprocký z Glogol	Diadochos II., GARN, Brno 2005

Při dělení Vítkovců připadla stříbrná růže v červeném poli Vítkovi z Klokoč, 1213 – 1236, čtvrtému synu Vítka z Prčic, + 1194. Vítek z Klokoč, předpokládá se, že založil Třeboň, měl syny Vítka ze Skalice, 1266, Pelhřima z Třeboně, + 1261, a Ojíře z Lomnice, 1255 – 1306, a dcery Lidmilu, Jutu, Gertrudu a Kateřinu, abatyše v Porta Coelli v Tišnově. Od potomků těchto tří bratrů odvozují svůj původ páni ze Želče, z Borotína a z Moravan.

Sestavit rozrod pánu z Landštejna je dost odvážné vzhledem k tomu, že dostupné údaje jsou velice nejisté. Křestní jména s označením Vítkovec bez jakékoliv návaznosti a souvislosti v dané době, kdy není ustálen zvyk používat jednotný predikát pro osobu a rod, své označení odvozovali od sídla, kde právě sídlili. Některé údaje jsou dokonce zavádějící. Kupříkladu: Oldřich z Landštejna, 1259 jako první držitel hradu Landštejna a Oldřich z Lomnice, 1265 na Lomnici, v obou případech jako správce kláštera ve Světlé, nelze mezi Vítkovce nikam zařadit. Již August Sedláček uvádí, že se jedná o jednu a téže osobu pocházející z Rakous, která má v erbu kosočtverce – routy, rozhodně ji mezi Vítkovce zařadit nemůžeme. Současné publikace přesto řadí Oldřicha mezi Vítkovce.

Od Vítka ze Skalice, prvního syna Vítka z Klokoč, odvozuji svůj původ Svitákové z Landštejna a ze Želče.

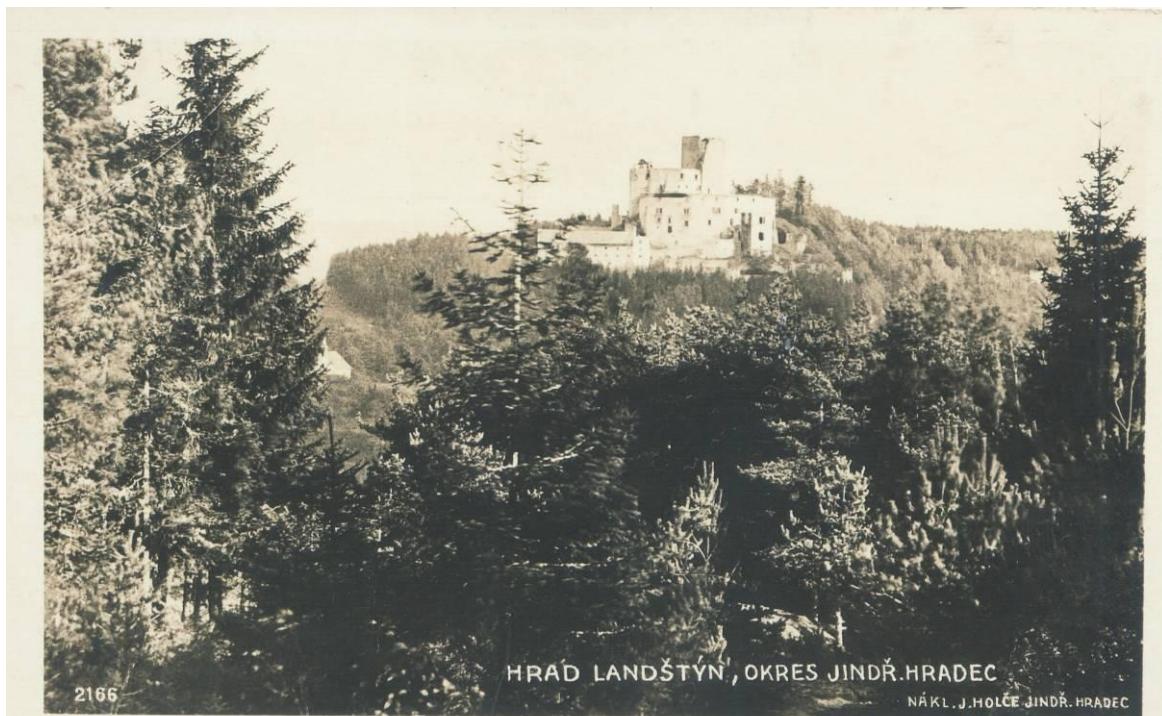
Druhý syn Pelhřim z Třeboně zanechal dva syny. O prvním synovi Vokovi z Třeboně není nic známo, jenom že měl potomky, dědice hradu Landštejn. Druhý syn Sezima, 1261 – 1300 získal hrad Landštejn a dal celému rodu pojmenování. Jak hrad získal, není známo, ale po něm dědí Landštejn synové jeho bratra Voka z Třeboně Jaroslav, Sezima a Ojíř na Svinech, + 1327. Jejich potomci se asi zařadili mezi drobnou šlechtu nebo zemřeli v mládí a Vítek, 1312 proslavil jako bojovník rod. Držel Třeboň a Lomnici a přikoupil hrad Landštejn. Jeho syn Vilém zdědil otcovské statky, získal též Nové Hrady a Hlubokou. Jeho synové Jan, Vilém, Ojíř, Litolt, Vítek a Petr mnich. Těchto šest bratrů bylo hlavními nositeli predikátu z Landštejna. Pátý z bratrů Vítek získal hrad Lipnici a nedlouho poté, kolem r. 1380, zemřel a zanechal syna Viléma. Jako syn je uváděn pouze Vilém, našel jsem údaj z roku 1357, kde na prvním místě je uváděn Vítek Vítkův a hned vedle Vilém z Landštejna, pečetě se bohužel nedochovaly. Domnívám se, že se jedná o bratry a uváděný Vítek Vítkův může být totožný s Vítkem na Borotíně. Vilém zdědil po otci Vítkovi Lipnici a další statky, získal též Mezimostí a Veselí a umírá roku 1398 jako poslední mužský potomek hlavní Landštejnské linie. Zanechal jedinou dceru Kateřinu provdanou za Čeňka z Vartemberka.

K této hlavní linii také patří Regina – Rejna z Landštejna, druhá manželka Zbyňka, řečeného Zámořský z Hazmburku na Budyni, + 1368, Regina zemřela 24.2.1365.

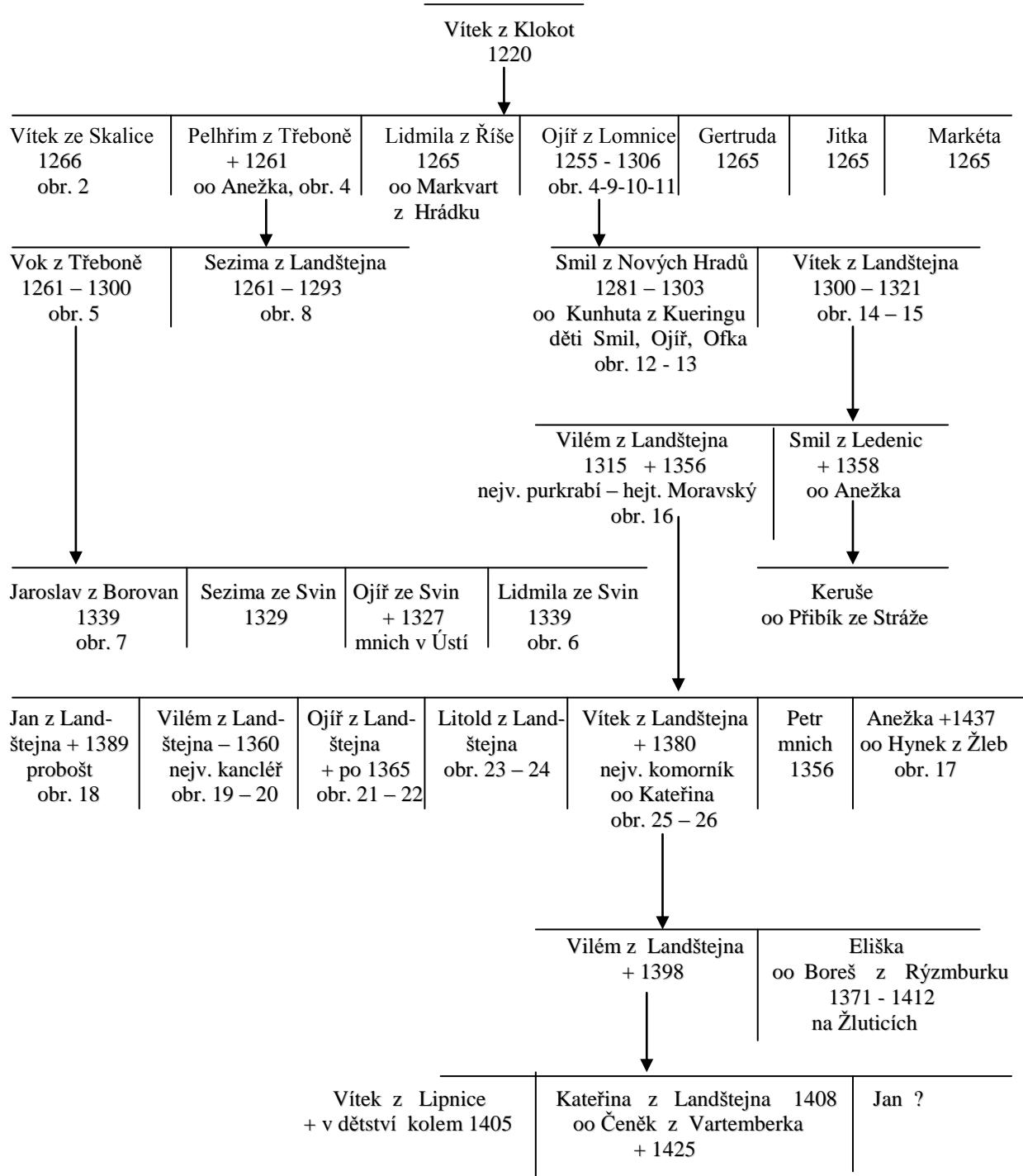
- Obr. 1. Vítek z Klokoč – čtvrtý syn Vítka z Prčic, roku 1220 na Klokočech, měl syny Vítka ze Skalice, Pelhřima z Třeboně, Ojíře z Lomnice, Lidmilu Říše, Gertrudu, Jútou a Kateřinu abatyše. Podle A. Sedláčka – Atlas V. – tabule 236 z roku 1250.
- Obr. 2. Vítek ze Skalice – syn Vítka z Klokoč, od něho se odvozují Svitáčkové z Landštejna. Podle A. Sedláčka – Atlas pečetí V. – tabule 236 z roku 1265.
- Obr. 3. Lidmila z Říše – sestra předešlého, manžel Markvart z Hrádku. Podle A. Sedláčka – Atlas pečetí V. – tabule 236 z roku 1265.
- Obr. 4. Pelhřim a Ojíř z Třeboně – společná pečeť bratrů, synové Vítka z Klokoč. Podle A. Sedláčka – Atlas pečetí V. – tabule 137 z roku 1261.
- Obr. 5. Vok z Třeboně – syn Pelhřima z Třeboně, znám z let 1261 – 1300, držel Třeboň, Borovany a Sviny. Zanechal syny Jaroslava, Sezimu a Ojíře ze Svin, též dceru. Průměr pečeti 44 x 39 mm – SOA Třeboň, cizí statky, karton 71, inv. č. 532, ze dne 12.4.1300.

- Obr. 6. Vok z Třeboně – pečeť přivěsila jeho dcera Lidmila ze Svin a z Třeboně, podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 213, z roku 1339.
- Obr. 7. Jaroslav ze Svin a z Borovan – syn Voka z Třeboně, bratři Sezema a Ojíř ze Svin, Ojíř se stal mnichem v Ústí nad Lužnicí. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 213 z roku 1339.
- Obr. 8. Sezima z Landštejna – druhý syn Vítka z Klokoč, znám z let 1260 – 1293. Získal hrad Landštejn a dal celému rodu predikát. Hrad Landštejn dědí po něm synovcové Jaroslav, Sezima a Ojíř.
- Obr. 9. Ojíř z Třeboně – třetí syn Vítka z Klokoč, znám z let 1255 – 1306, od roku 1281 se psal z Lomnice. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 236 z roku 1265.
- Obr. 10. Ojíř z Lomnice – třetí syn Vitka z Klokoč, manželka Střízka a synové Smil a Vítek. Nejvyšší komorník. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti – tabule 204 z roku 1284.
- Obr. 11. Ojíř z Lomnice – syn Vítka z Klokoč, průměr pečeti 34 mm, SOA Třeboň, cizí statky karton 71, inv. č. 532, ke dni 12.4.1300.
- Obr. 12. Smil z Nových Hradů – syn Ojíře z Lomnice, znám 1300 – 1312. Manželka Kunhuta z Kuenringu, potomci zemřeli v mladém věku. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 137, z roku 1291.
- Obr. 13. Smil z Nových Hradů – předešlý. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 142, z roku 1293.
- Obr. 14. Vítek z Landštejna – psán jako Vítek Vítků na Třeboni, příkoupil hrad Landštejn, syn Ojíře z Lomnice, znám z let 1300 – 1312, ve své době známý válečník, zanechal syna Viléma. Průměr pečeti 35 mm – SOA Třeboň, cizí statky karton 71, inv. č. 532, ze dne 12.4.1300.
- Obr. 15. Vítek z Landštejna – syn Ojíře z Lomnice, předešlý. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 208, z roku 1308.
- Obr. 16. Vilém z Landštejna – syn Vítka z Landštejna, dědí otcovské statky, též získal Nové Hrady, Lomnici a Hlubokou. V letech 1320 – 40 zemský sudí, 1345 hejtman markrabství Moravského, 1355 pražský purkrabí, zemřel 1365. Manželka Eliška z Dubé, jeho synové Jan, Vilém, Ojíř, Litolt, Vítek a Petr mnich. Pečeť průměr 24 mm – SOA Třeboň, cizí rody, karton 68, inv. č. 12, ze dne 17.12.1359.
- Obr. 17. Anežka ze Žleb – dcera Viléma z Landštejna, manželka Hynka ze Žleb, 1389. Průměr pečeti 20 mm – SOA Třeboň, VS Třeboň IA – 1Aa – N7/a, ze dne 25.2.1358.
- Obr. 18. Jan z Landštejna – syn Viléma z Landštejna, probošt na Mělníku, držel pol. Třeboně, zemřel 1389. Průměr pečeti 27 mm – SOA Třeboň, VS Třeboň Ia – 1Aa – N7/a ze dne 25.2.1358.
- Obr. 19. Vilém z Landštejna – syn Viléma z Landštejna, zmíňován v letech 1359 – 1407. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 227 z roku 1327.
- Obr. 20. Vilém z Landštejna – syn Viléma z Landštejna, v letech 1353 – 59 proboštem na Vyšehradě a nejvyšším kanclérem. Průměr pečeť 28 mm – SOA Třeboň, CR registratura karton 84, ze dne 26.8.1355.
- Obr. 21. Ojíř z Landštejna – syn Viléma z Landštejna, po r. 1365 se nevyskytuje, držel Lomnici, Novou Bystřici a Lutovou., kanovník v Olomouci 1342. Měl syna Smila, který se zakoupil na Moravě. Průměr pečeti 25 mm – SOA Třeboň, VS Nové Hrady listiny č. 3, sig. HA 2291, ze dne 11.3.1359.
- Obr. 22. Ojíř z Landštejna – syn Viléma z Landštejna, předešlý. Průměr pečeti 25 mm – SOA Třeboň, VS Třeboň sig. IA – 1Aa – 7/b, z roku 1365.
- Obr. 23. Litolt z Landštejna – syn Viléma z Landštejna, držel pol. Třeboně, Vožici a hrad Landštejn, který prohospoďal a připadl spolu s N. Bystřicí na krále Václava a r.

- 1381 na Krajíře. Zchudlý seděl na malém vladickém statku. Průměr pečeti 21 mm – SOA Třeboň, VS Třeboň sig. IA – 1Aa – 7/a, ze dne 25.2.1358.
- Obr. 24. Litolt z Landštejna – syn Viléma z Landštejna, předešlý. Průměr pečeti 25 mm – SOA Třeboň, VS Nové Hrady listiny č. 3 – sig. HA 2291, ze dne 11.3.1359.
- Obr. 25. Víttek z Landštejna – syn Viléma z Landštejna, dědí Nové Hrady, pol. Svin a Ledenice, získal hrad Lipnici. Nejv. komorník 1379, při cestě krále Václava do Němec správce země, zanechal syna Viléma. Průměr pečeti 21 mm SOA Třeboň, VS Nové Hrady, listiny č. 3, sig. HA 2291 ze dne 11.3.1359.
- Obr. 26. Víttek z Landštejna – syn Viléma z Landštejna, předešlý. Průměr pečeti 25 mm – SOkA České Budějovice, AM listiny inv. č. 167 – sig. III/20, ze dne 16.10.1374.
- Obr. 27. Vilém z Landštejna – syn Vítka z Landštejna, dědí všechny statky po otci, na Lipnici založil kapitulu, získal Veselí a Mezimostí, nejv. komorník. Zemřel 1398 poslední po meči této linie, vše dědí dcera Kateřina provdaná za Čeňka z Vartemberka. Průměr pečeti 25 mm – SOA Jindřichův Hradec, RA z Hradce listiny 47/39, ze dne 3.5.1392.

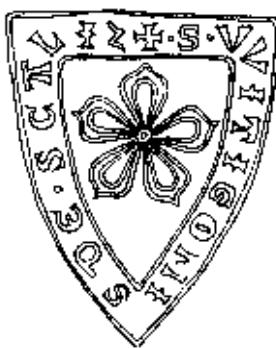

Hrad Landštejn na staré pohlednici, sbírka Ing.Daňka

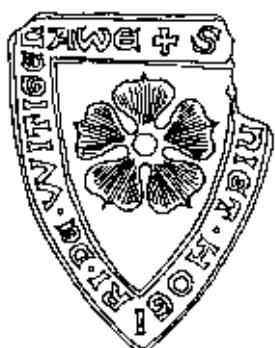
obr. 1

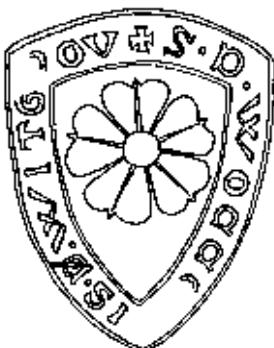
obr. 2

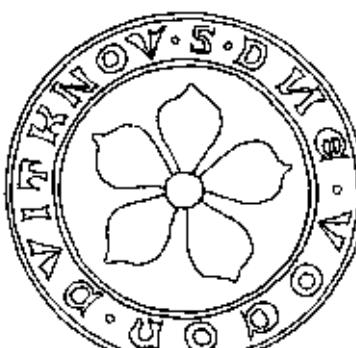
obr. 3

obr. 4

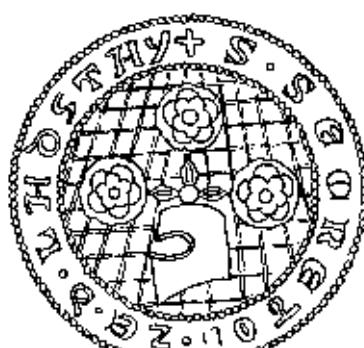
obr. 5

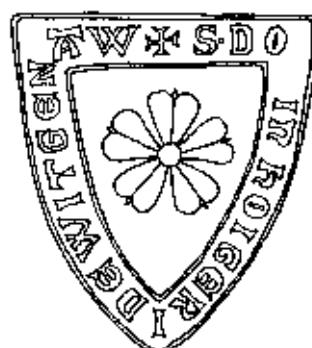
obr. 6

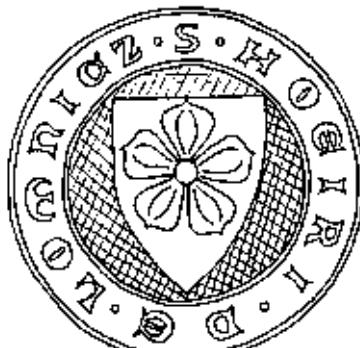
obr. 7

obr. 8

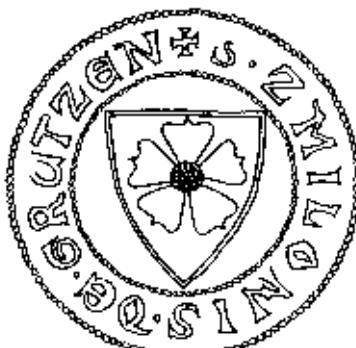
obr. 9

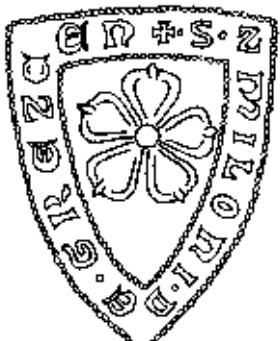
obr. 10

obr. 11

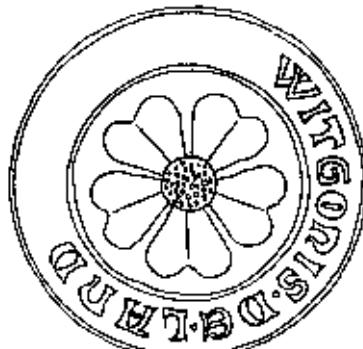
obr. 12

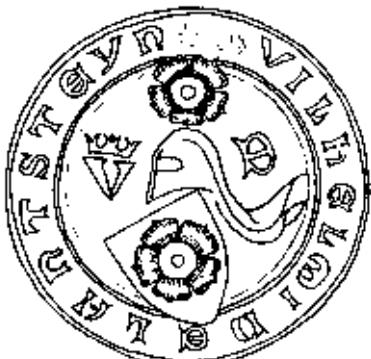
obr. 13

obr. 14

obr. 15

obr. 16

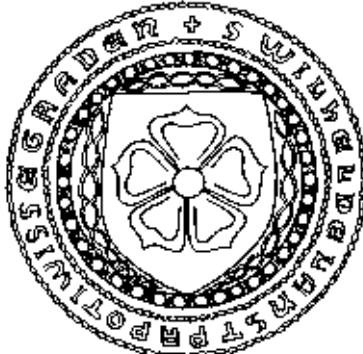
obr. 17

obr. 18

obr. 19

obr. 20

obr. 21

obr. 22

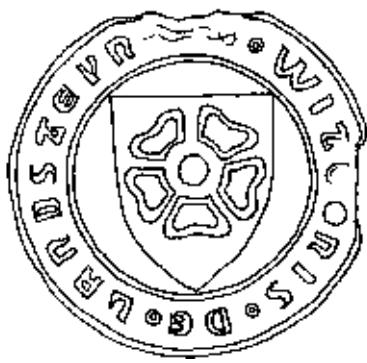
obr. 23

obr. 24

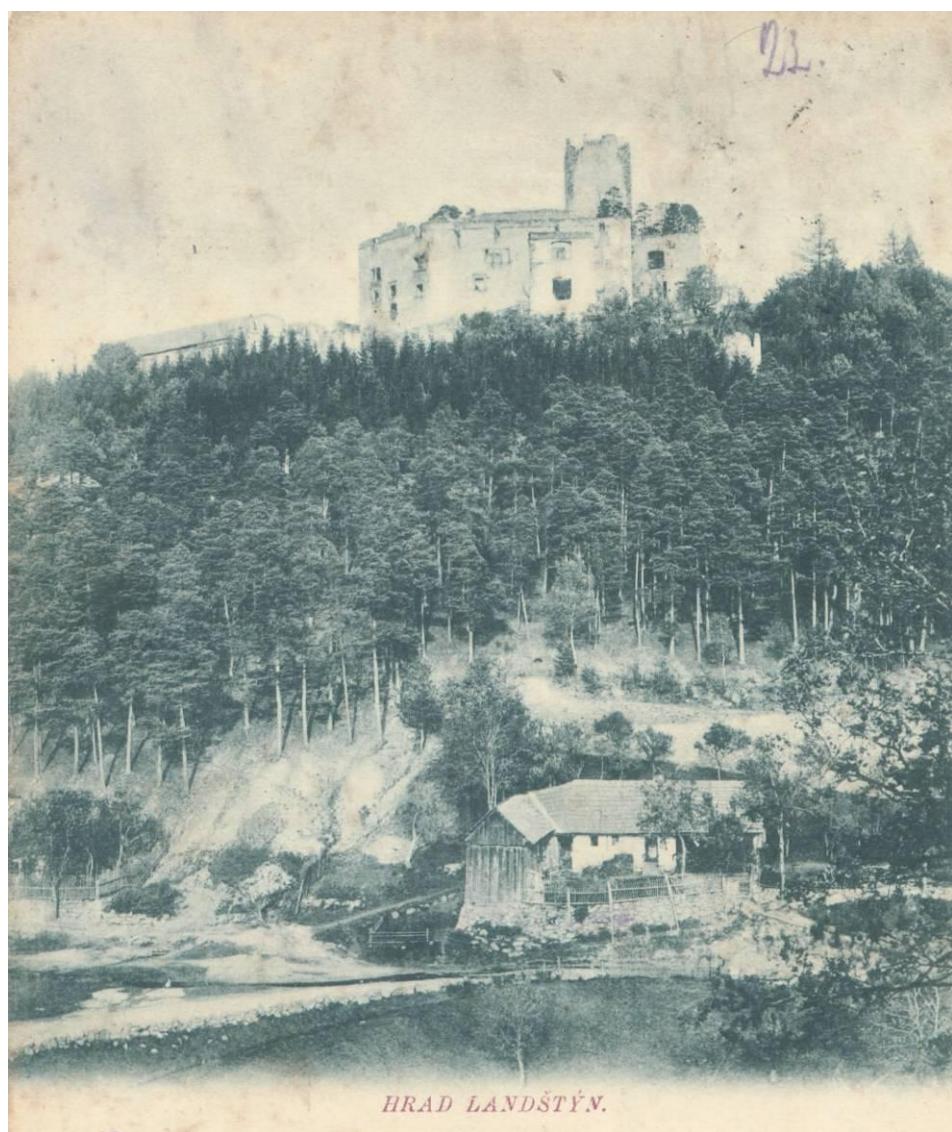
obr. 25

obr. 26

obr. 27

HRAD LANDŠTÝN.

Hrad Landštejn na staré pohlednici ze sbírky Ing. Daňka

Východně od Soběslavi, asi 10 km, stávala tvrz Želeč – Zelecz, dnes je na místě tvrze nevzhledný zámeček. Na této tvrzi se usadila ve 14. století jedna z větví pánů z Landštejna, která se zpočátku psala ze Želče. Svůj původ odvozuji od Vítka ze Skalice (obr. 2), syna Vítka z Klokoč (obr. 1). Víttek ze Skalice 1266 se uvádí na tvrzi Skalice na ostrohu vybíhajícího do rybníka Chobot asi 3 km od Sepekova. Zároveň s ním se na tvrzi uvádějí Budivoj a Víttek 1266 – 1272, zakladatelé rodu pánů z Krumlova. Skalická tvrz byla již od roku 1295 v držení Tobiáše z Bechyně jako náhrada za utrpěné škody, který nechal tvrz vypálit.

Na tvrzi v Želči je jako první uváděn Hostislav 1350 a jeho synové Jan a Vilém. Jestli byl Vítkovec, nelze uspokojivě doložit, doloženi jsou bratři Jan, Petr, Vilém, Víttek a Filip ze Želče 1370, erbu růže, kteří se hlásí k rodu Landštejnů a užívají predikátu ze Želče. Všichni drží drobné statky a vesnice v okolí, někdy jenom na málo let, že není možné tyto rychlé převody majetku ani postihnout.

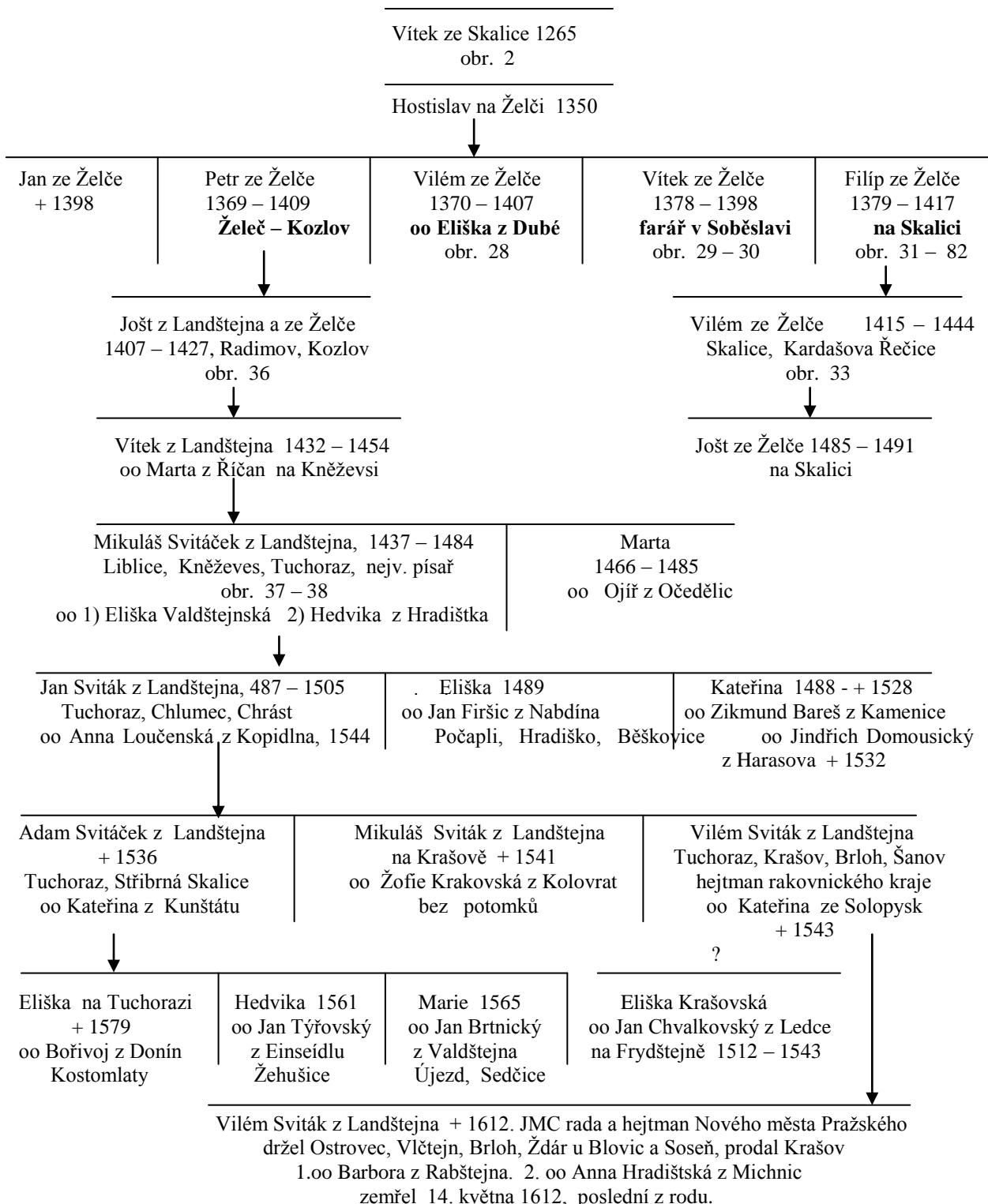
J. Pilnáček považuje Viléma z Landštejna a ze Želče 1370 (obr. 28), zemského hejtmana na Moravě za zakladatele linie z Moravan. Filip ze Želče 1381 (obr. 31) seděním na Skalici a purkrabí na Přiběnicích, zde se jedná o ves Skalice asi 4 km od Želče a nemá nic společného s tvrzí Skalice u Sepekova.

Pokračování rodu se odvíjí od Petra ze Želče 1409 (obr. 35) a jeho syna Jošta. Významného postavení dosáhl Mikuláš Svitáček 1479 (obr. 38), nejvyšší písář a od roku 1465 dvorský maršálek královny Johanky, který začal užívat přízvisko Svitáček a od něho pojmenování celého rodu Svitákové z Landštejna. Jednotlivé větve rodu pánů z Landštejna zanikly v průběhu 16. století, nejdéle se udrželi Svitákové, kdy je poslední uváděn Vilém Sviták (obr. 39), C.k. rada a hejtman Nového města Pražského, zemřel 14. května 1612 jako poslední mužský potomek někdy slavného rodu pánů z Landštejna.

- Obr. 28 Vilém ze Želče – zmínka 1370 – 1407, drží Želeč a Kozlov, zemský hejtman na Moravě, manželka Eliška z Dubé, bratři Jan, Petr, Víttek, Filip. Průměr pečeti 26 mm – SOA Třeboň cizí rody, karton 93, inv. č. 19, ze dne 19.6.1370.
- Obr. 29. Víttek ze Želče – zmínka 1378 – 1395, farář v Soběslavi. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 6, z roku 1394.
- Obr. 30. Víttek ze Želče – předešlý. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 6, z r. 1395.
- Obr. 31. Filip ze Želče – zmínka 1379 – 1416, na Skalici, purkrabí na Přiběnicích, měl syna Viléma. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 180, z roku 1381.
- Obr. 32. Filip ze Želče – předešlý, průměr pečeti 25 mm – SOA Třeboň CR registratura, karton 149, ze dne 6.6.1385.
- Obr. 33. Vilém ze Želče – zmínka 1415 – 1444, na Želči, Skalici a Kardašově Řečici, měl syna Jošta. Podle A. Sedláčka – Hrady, zámky a tvrze díl IV.
- Obr. 34. Petr ze Želče – doložen 1364 – 1409, drží Želeč a Kozlov, roku 1409 prodal Želeč, zanechal syna Jošta. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. – tabule 180, z roku 1366.
- Obr. 35. Petr ze Želče – předešlý, průměr pečeti 24 mm – SOkA Strakonice AM Kozlov, listiny č. I / 2, z roku 1409.
- Obr. 36. Jošt ze Želče a z Landštejna – syn Petra, na Radimově a Kozlově, měl syna Vítka, doložen 1407 – 1427, průměr pečeti 25 mm – SOkA Strakonice, AM Kozlov listiny č. I / 2, z roku 1409.
- Obr. 37. Mikuláš z Landštejna – syn Vítka, na Kněževsi, zmínka 1454 – 1485, purkrabí na Hluboké, průměr pečeti 24 mm – SOkA Č. Budějovice, AM listiny sig. II / 38 ze dne 9.12.1463 a sig. II / 43 z roku 1472.
- Obr. 38. Mikuláš Svitáček z Landštejna – předešlý, nejv. písář desk zemských, od 1465 maršálek královny Johanky. Získal tvrz Tuchoraz, kterou nákladně přestavěl,

dodnes se po něm dochovala mohutná vstupní věž s erbem. Manželky: 1) Eliška vdova po Vokovi z Valdštejna, 2) Hedvika Hradišťská z Klinštejna, dědí syn Jan. Průměr pečeti 24 mm – SOA Třeboň, VS Orlík II / 17, z roku 1479.

Obr. 39. Vilém Svitáček z Landštejna – syn Viléma, na Krašově, JMC rada a hejtman Nového města Pražského, prodal Krašov a držel Vlčejn, Brloh, Žďár u Blovic a Soseň. Manželky: 1) Barbora z Rabštejna, 2) Anna vdova Hradišťská z Michnic, Zemřel 14.5.1612. Pečet' 15 x 12 mm – SOA Třeboň, CR registratura, karton 51, z roku 1609.

obr. 28

obr. 29

obr. 30

obr. 31

obr. 32

obr. 33

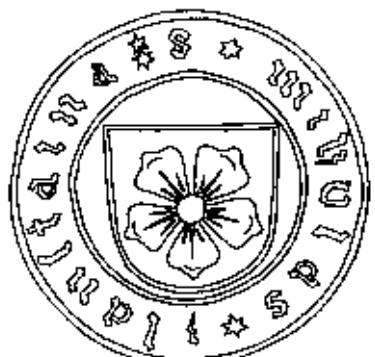
obr. 34

obr. 35

obr. 36

obr. 37

obr. 38

obr. 39

Od Tábora asi 10 km severozápadně stojí hrad Borotín založen Vítkovci, páni z Landštejna, na počátku 14. století nad rybníkem nedaleko městečka stejného jména. První písemně doložený vlastník a zakladatel je uváděn k roku 1356 Vítek (obr. 40), i když hrad byl postaven dříve, se synem Mikulášem (obr. 41) z Landštejna a Borotína. Později je uváděn též Jan z Borotína 1369, o něm není více zpráv. Roku 1393 získal Mikuláš hrad Střelu, i ten sehrál v rodě důležitou roli. Hrad Střela se nachází 5 km od Strakonic. Mikuláš byl ve službách arcibiskupských jako podkomoří a maršálek a zanechal syny: Heřmana (obr. 43) a Jana (obr. 42). Heřman, jako zemský hejtman se účastnil mnoha jednání. Bratr Jan řečený Janek (obr. 42) zmiňován 1404 – 1420, u něho se údaje prolínají s Janem Střelečkem.

Další majitel na Střele a Borotíně je Mikuláš + 1442 (obr. 47), táborský hejtman, později se obrátil a u Lipan bojoval proti Sirotkům. Jeho původ je nejasný, uvádí se domněnka, že byl synem Heřmana. Vzhledem k tomu, že rozprodával hrady a statky, dá se usuzovat, že neměl přímých dědiců. Našel jsem zápis (registra komorního soudu) Doroty z Landštejna ke dni 12.10.1498 bez bližšího určení.

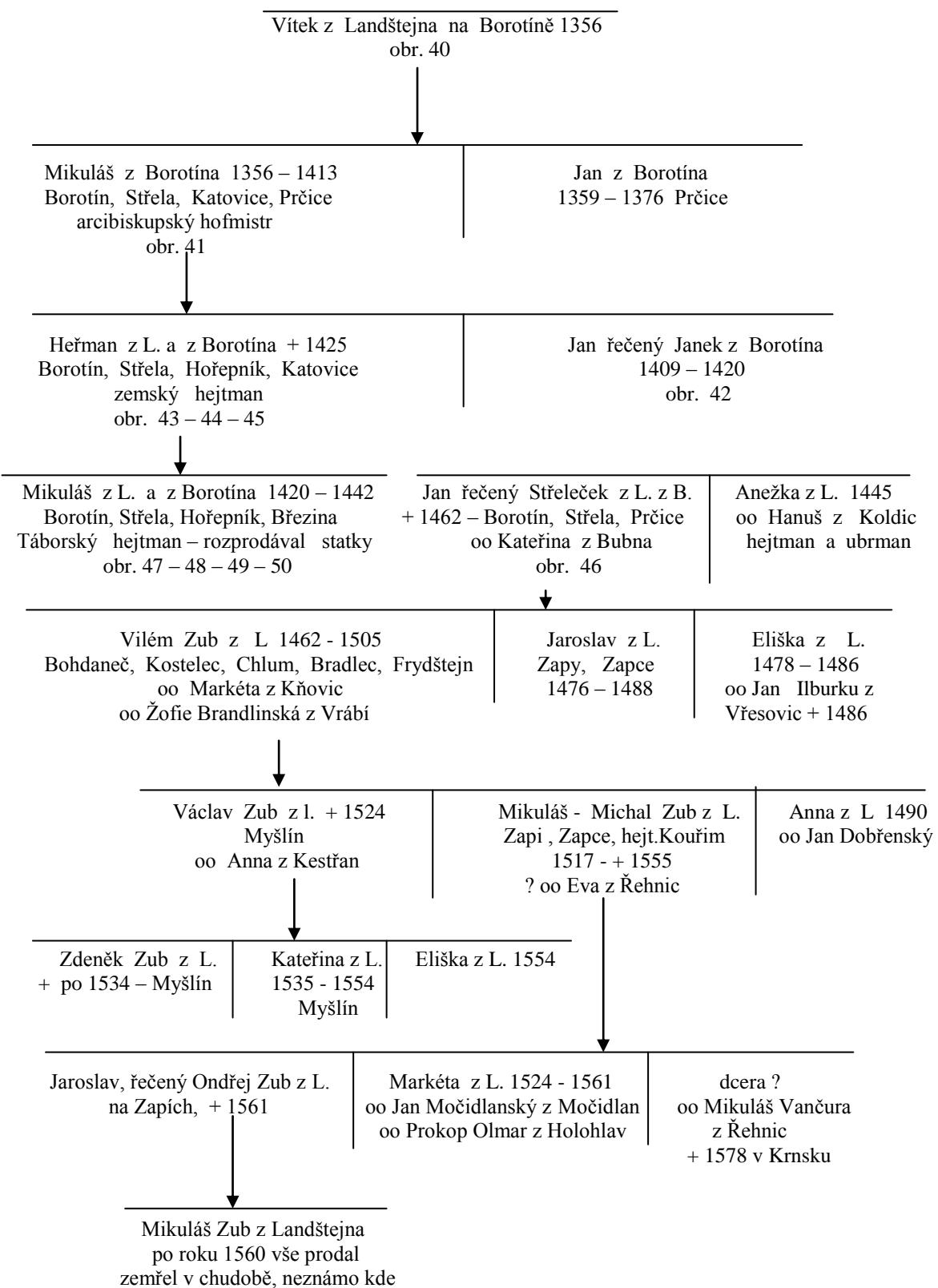
Vedle Mikuláše se na hradě Střele uvádí Jan, řečený Střeleček (obr. 46) a jeho syn Vilém Zub. Ani u Jana Střelečka není jednoznačně doložen otec. Byl ženat s Kateřinou z Bubna, zemřel 1462 a zanechal syny Jaroslava a Viléma Zuba, pokračovatele rodu až do jeho zániku za Mikuláše Zuba z Landštejna, ten po roku 1560 rozprodal skrovné statky a zemřel v chudobě.

Nalezl jsem několik údajů o ženách z rodu Landštejnů, o kterých nevím, kam zařadit a pro úplnost je uvádím: Eliška z L. 1439, oo Jan z Brášovic. – Eliška z L. na Mikovicích 16.3.1524. – Johanka z L. na Bedrči 23.6.1525, oo Václav z Římovic. – Urozená paní Dorota z L. na Březně a Břecštějně 11.11.1501, oo Jan ze Šumburku. – Anežka z L. 1473. – Anna z L. 1398. – Jan z L. 1505 na Chrástu u Tuchorazi.

- Obr. 40. Vítek z Landštejna na Borotíně – založil hrad Borotín 1356. Synové Mikuláš a Jan. Průměr pečeti 24 mm – SOA Třeboň, CR registratura karton 76, ze dne 17.3.1364.
- Obr. 41. Mikuláš z Borotína a z Landštejna – syn Vítka, 1356 – 1413. Získal hrad Střelu 1393 a držel Katovice a Prčice. Byl ve službách arcibiskupa, podkomoří, maršálek. Synové Heřman a Jan. Průměr pečeti 27 mm – SOA Třeboň, cizí rody karton 70, inv. č. 19, ze dne 19.6.1370.
- Obr. 42. Jan z Borotína a z Landštejna, řečený Janek – syn Mikuláše, 1409 – 1433. Průměr pečeti 24 mm – SOA Třeboň, VS Želiv karton 3, inv. č. 3, ze dne 30.11.1417.
- Obr. 43. Heřman z Landštejna a z Borotína – syn Mikuláše, zvolen do sboru zemských správců + 1425, držel Borotín, Střelu, Hořepník, Katovice. Průměr pečeti 29 mm – SOA Jindřichův Hradec, RA z Hradce listiny 113 / 79, ze dne 30.3.1424.
- Obr. 44. Heřman z Landštejna a z Borotína – předešlý, průměr pečeti 27 mm – SOA Třeboň, Historika č. 251, ze dne 10.7.1424.
- Obr. 45. Heřman z Landštejna a z Borotína – předešlý, průměr pečeti 28 mm – SOA Třeboň, Historika č. 254, ze dne 10.9.1424.
- Obr. 46. Jan z Landštejna a z Borotína, řečený Střeleček – zemřel 1462, držel Borotín, Střelu, Prčice, oo Kateřina z Bubna, zanechal syny Viléma Zuba a Jaroslava. Průměr pečeti 16 mm – SOA Třeboň, CR registratura karton 78, ze dne 13.4.1431.
- Obr. 47. Mikuláš z Landštejna a z Borotína – zemřel 1442, držel Borotín, Střelu, Hořepník, Katovice. Táborský hejtman, rozprodával statky, bez dědiců. Průměr pečeti 24 mm – SOA Jindřichův Hradec, RA z Hradce listiny 105 / 81 ze dne 11.1.1429.
- Obr. 48. Mikuláš z Landštejna a z Borotína – předešlý, průměr pečeti 23 mm – SOkA Č. Budějovice, MA listiny II / 43 č. 112 ze dne 15.12.1472.

Obr. 49. Mikuláš z Landštejna a Borotína – předešlý, průměr pečeti 21 mm – SOA Jindřichův Hradec, RA z Hradce listiny 111 / 87, ze dne 20.4.1437.

Obr. 50. Mikuláš z Landštejna a z Borotína – předešlý, průměr pečeti 18 mm – SOA Třeboň, cizí rody karton 92, inv. č. 122, ze dne 1.12.1429.

obr. 40

obr. 41

obr. 42

obr. 43

obr. 44

obr. 45

obr. 46

obr. 47

obr. 48

obr. 49

obr. 50

Vedle pánů z Landštejna a z Borotína se nachází několik rodin s predikátem z Borotína v Čechách a na Moravě. V Čechách se jedná o drobnou šlechtu, možná jen svobodníci, bez dalších údajů, mohou se psát po Borotínu – Borotínu, vsi nedaleko Libouně. – Přibík z Borotína 1437, Malé Záhořice (Záhořičko u Soběslavi). – Petřík ze Lhoty a z Borotína 1445 v Ješeticích. – Mikuláš, syn Jana z Borotína 1393, farář v Rovné. – Jan z Borotína, mistr svobodného učení Pražského 1430, zakoupil dům na Starém Městě Pražském a závěti z 6.3.1458 odkázal manželce Kateřině plat ve vsi Kozmice u Chýnova. – Zajímavá je soudní pře Doroty z Borotína, která trvala přes dvacet let 1436 - 1459 o dědictví k rychtě Kouřimské. Zápisu jsou v latině a vzniká otázka, nejedná-li se o Kuřim na Moravě, kde vystupuje 1420 Jan z Borotína, řečený Kuřima. Bohužel znaky jsem nenašel.

Na Moravě se po Borotínu nedaleko Jevíčka psalo několik rodin. Budek z Borotína 1377 (obr. 51) , Jan Kuřima z Borotína 1420 – 1437 (obr. 52) a jeho potomci 1448 – 1456 Matěj a Jeremiáš (obr. 53), oba přišli do Čech a jsou mezi odpovědníky Oldřicha z Rožemberka. Borotínský statek koupil 1531 Čeněk Felendorfer z Borotína (obr. 55), rodina velice početná, zastávali na Moravě různé úřady. Novoštítá rodina, představovaná Vincencem z Borotína, ten byl 1535 přijat do rytířského stavu (obr. 54), byla spřízněná s rodinou Feldendorfů, jak dokazuje polepšení a potvrzení rytířského stavu roku 1563 (obr. 55). Též se vyskytuje neznámého erbu a původu: – Bartoloměj B. z Borotína 1573 – 1594, úředník ve službách Žerotínů. – N. B. z Borotína 1599, úředník na Uherském Brodě. – Voršila z Borotína 1597, na domě ve Slavkově.

- Obr. 51. Budek z Borotína – 1377 na Borotíně a Roubanicích, zemřel 1388. Pečeť podle J. Pilnáčka.
- Obr. 52. Jan Kuřima z Borotína – 1420 – 1447, držel Kuřim, Rakovice a Lažany u Černé Hory, oo Markéta z Radkova, potomci. Pečeť podle J. Pilnáčka.
- Obr. 53. Jeremiáš a Matěj z Borotína – synové Jana Kuřima, 1448 vpadli s vojskem Jiříka z Poděbrad do Prahy a zůstali v Čechách. Jeremiáš 1456, Matěj předek Žíšovských z Udimě.
- Obr. 54. Jiřík Feldorfr z Borotína – 1535 rod povýšen do moravského rytířstva, průměr pečeti 23 mm – SOKA České Budějovice, CH.Ř. karton 11, ze dne 1.10.1563.
- Obr. 55. Feldendorfer z Borotína – prvotní erb rodiny, kdy Čeněk F. z B. koupil 1531 statek Borotín. Rodina držela statky Borotín, Žadovice, Horní Dyjákovice, domy v Trnávce a Bouzově. Jakub z B. 1562 hradní hejtman na Boskovicích. Vít hejtman na Uherském Ostrově.
- Obr. 56. Feldendorfer z Borotína – 31.1.1567 potvrzení rytířského stavu a polepšení erbu pro bratry Jana, Václava, Jiřího, Vratislava a Alexandra a jejich strýce Vítu, Jiřího, Gorharda, Kryštofa a oba erby (obr. 54 a 55) spojeny v jeden. Proč a jak byly spřízněni, jsem nenašel.

obr. 51

obr. 52

obr. 53

obr. 54

obr. 55

obr. 56

Zřícenina hradu Borotín - současnost

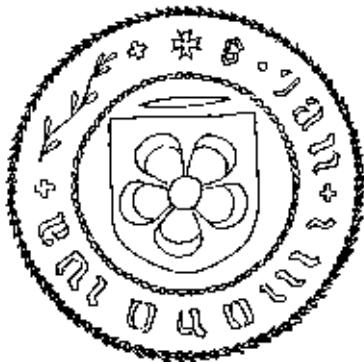
Další větev rodu se usadila na Moravě, pochází buď od Viléma 1356, hejtman markrabství Moravského, nebo Ojíře, kanovníka olomouckého na Bolíkovicích a Stošíkovicích 1365. Pro nedostatek patřičného materiálu nelze tento problém vyřešit, souvislý je rozrod až od Smila +1381 s manželkou Annou z Moravan a jejich potomků, od nich pochází i druhý přídomek. Přestože rodina se rychle rozrostla, do konce 15. století zaniká. Nezastávali význačné úřady, spíše to byla venkovská šlechta, i když výbojná, jak dokazuje Jan ml., řečený Zub, 1436 – 1448 na Miloticích (obr. 57). Ten po vzoru husitských válek v Čechách nechal svoji tvrz v Miloticích důkladně opevnit a podnikal výboje do okolí. Jako zemského škůdce tvrz poprvé 1442 oblehl, ale až 1448 dobyli.

Poslední mužský potomek Ctibor z Landštejna 1490 na Světlou (obr. 59), měl jedinou dceru Jitku – Brigitu 1513 – 1525, provdanou za Jáchyma z Bibrštejna. Jitka prodala statky na Moravě a ve stejně sumě peněz musela se zakoupit v Čechách. Nejprve s manželem na Ralsku a později drží Děvín a Stohánek. Tím Landštejnovo na Moravě končí a větev vymírá.

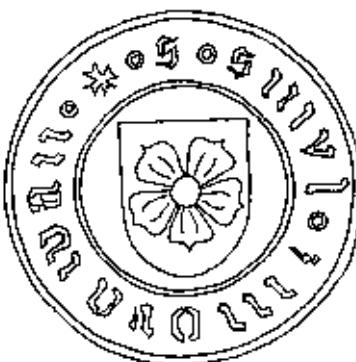
Na Moravě se ještě uvádějí: – Jan z L. 1464 na Uherském Ostrohu, syn Doroty. – Jitka z L. vdova, 1416, oo Vznata Hecht z Rosic.

V Jižních Čechách v archívech o tomto rodě nejsou téměř žádné písemnosti, tak jsem byl odkázán na údaje od historiků a heraldiků Josefa Pilnáčka a Augusta Sedláčka.

- Obr. 57. Jan ml. Zub z Landštejna a Moravan – 1436 – 1464, na Velké Bystřici, Drahotuši a Ostrohu, prodal Milotice. Manželka Kateřina z Jablonného, potomci se neuvádí. Průměr pečeti 24 mm – SOA Třeboň, cizí rody karton 23, inv. č. 113, ze dne 10.12.1420.
- Obr. 58. Smil z Moravan a z Landštejna – bratr předešlého. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. tabule 215 z roku 1437.
- Obr. 59. Ctibor z Landštejna – 1480 – 1495, na Novém Světlou a Buchlově, poslední po meči. Dcera Jitka, provdaná z Bibrštejna, odešla do Čech. Podle A. Sedláčka – Atlas pečeti V. tabule 218 z roku 1495.

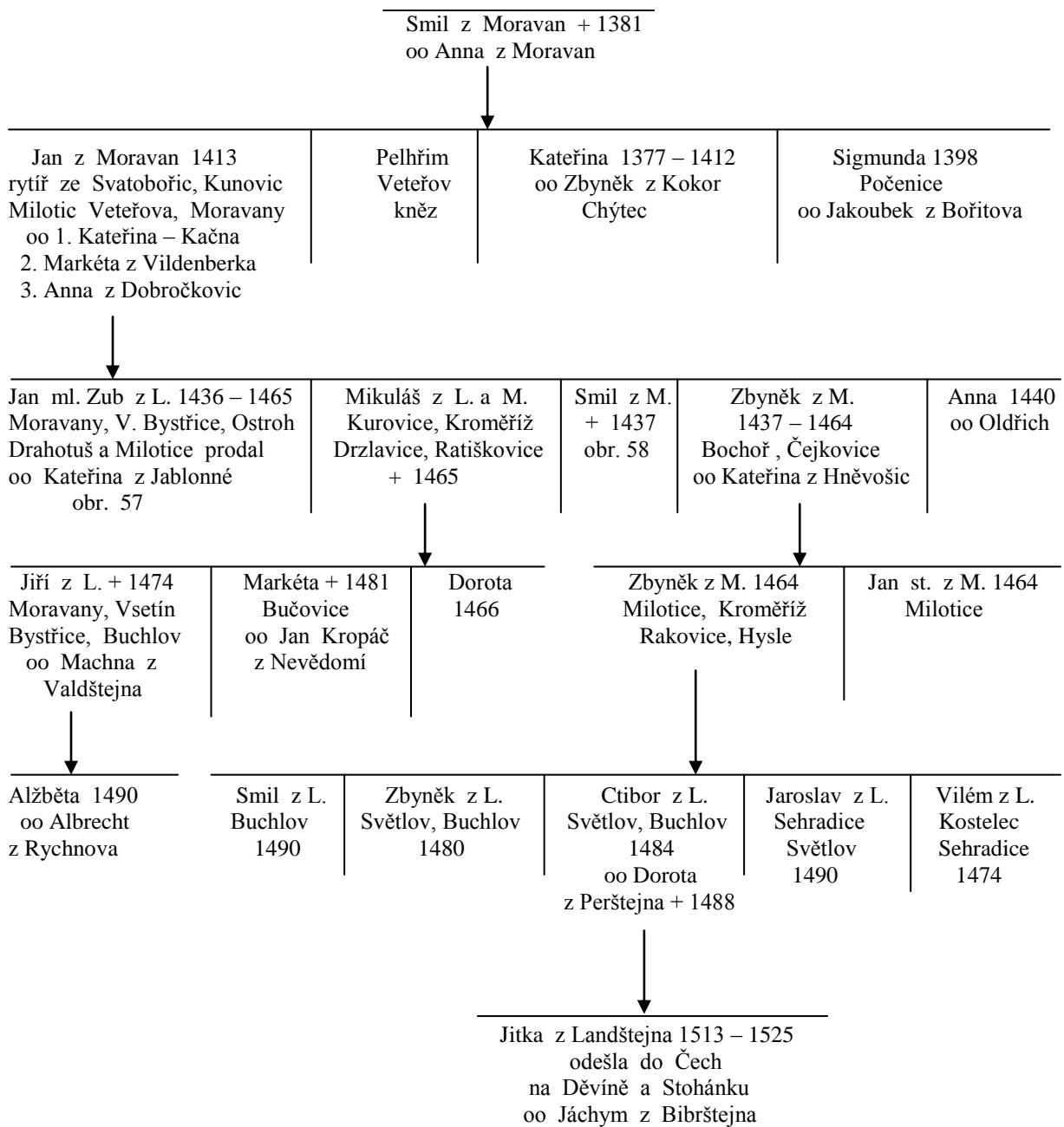
obr. 57

obr. 58

obr. 59

Modrou růži na zlatém poli štítu měli páni ze Stráže, jejich předek Sezima z Hradce získal při řece Nežárce pozemky a u brodu vystavěl strážní hrad 1284. Dostal pojmenování podle účelu hradu „Stráž“ a pojmenování celého rodu. Přímý potomek po Sezimovi ze Stráže není znám, jsou doloženi až bratři Přibík 1358 a Vilém 1359. Vyskytuje se také Jan ze Stráže 1304 – 1316, ten do rodu nepatří. Držel Stráž pod Ralskem a jeho otec byl Markvart z Vartemberka

Linie od Viléma 1359 (obr. 1) zahrnuje jen dvě generace a končí u Petra + 1461, má náhrobek v kostele ve Stráži, a Václava 1449 na Fuglhausu a Kolenci. Neznámá je postava Bohuše (obr. 5), vyskytuje se pouze jednou jako svědek roku 1425, může se jednat o syna Václava, je to jenom domněnka.

Linie od Přibíka + 1358, manželka Keruše na Borovanech a Žďáru, dcera Smila z Lomnice a tím zároveň i teta, zanechal syna Jindřicha 1361 (obr. 6), držel Stráž, Lomnici a Dyjákovice na Moravě. Ten měl syna Přibíka 1390 (obr. 8) a jeho potomci jsou Jan 1457 (obr. 10), Vilém 1446 (obr. 11) a Jindřich + 1466 (obr. 12).

Právě Jindřich + 1466 (obr. 12) je nejslavnější a výbojný z celého rodu. Nejdříve stranil bratrstvu táborskému, uznal za krále Zikmunda a za to obdržel Přerov nad Labem, s jednotou Poděbradskou vpadel 1448 do Prahy. Roku 1438 uznal za krále Albrechta a obdržel Č. Brod, vyslancem v Krakově, Vídni, Cařihradě. Vojensky vtrhl do Rakous a proti Sasům, podnikl pouť do Jeruzaléma. Hejtmanem v Českém Brodě 1439, královský rada a nejv. hofmistr 1459, účastnil se všech veřejných jednání a sněmů v Čechách a na Moravě. Držel Stráž, Kamenici, Přerov, Brod a Řečici. Dvakrát ženat: 1. Anna + 1444 má náhrobek v kostele ve Stráži. 2. Kateřina z Kunštátu, zanechal dceru Kateřinu, syny Michala 1470 a Jiříka 1474, posledního po meči. Jindřich ze Stráže zemřel 16. ledna 1466, jeho krásný náhrobek z červeného mramoru je v kostele sv. Petra a Pavla ve Stráži.

Bouřlivou a krátkou dobu trvání rodu, v boji s okolím i mezi sebou ukončil Jiřík ze Stráže + 1472, syn Jindřicha, nejv. sudí a poslední muž svého rodu, držel Stráž, Přerov, Kamenici, Řečici a Nedomice. Zanechal dceru Johanku (obr. 15), náhrobek v obci Bříství, provdanou za Jana ze Šemberka. Nepodařilo se mi zařadit: Annu ze Stráže kolem roku 1450, provdanou za Hanuše z Kolovrat.

- Obr. 1. Vilém ze Stráže – 1358, na Stráži a Novosedlech, měl syny Petra 1412 a Jana 1409. Průměr pečeti 24 mm – SOA Třeboň, VS Třeboň IA-1Aa-N63, ze dne 31.3.1354.
- Obr. 2. Jan ze Stráže – 1379 – 1409, syn Viléma, držel Kolenec, Novosedly a Fuglhaus, měl syna Václava. Průměr pečeti 22 mm – SOA J. Hradec, RA z Hradce listiny 53 / 45 ze dne 9.3.1399.
- Obr. 3. Petr ze Stráže – 1379 – 1412, syn Viléma, na Stráži a Kolenci, měl syna Petra ml. Průměr pečeti 26 mm – SOA Třeboň, cizí rody karton 72, inv. č. 46 ze dne 6.4.1385. – SOA J. Hradec, RA z Hradce listiny 73 / 57 ze dne 3.11.1404.
- Obr. 4. Petr ze Stráže – předešlý, průměr pečeti 24 mm – SOA J. Hradec, RA z Hradce listiny 65 / 50 ze dne 16.3.1400.
- Obr. 5. Bohuše ze Stráže – 1424, nedá se zařadit, možná syn Václava, jediná dochovaná pečeť. SOA J. Hradec, RA z Hradce listiny 103 / 79, ze dne 30.3.1424.
- Obr. 6. Jindřich ze Stráže – 1361 – 1412, syn Přibíka, držel Stráž, na Moravě Dyjákovice a s manželkou Eliškou vyženil Lomnici, sedával na sněmu Moravském, měl syna Přibíka. Průměr pečeti 25 mm – SOA Třeboň, cizí statky karton 19 inv. č. 127 ze dne 12.12.1364.
- Obr. 7. Jindřich ze Stráže – předešlý, průměr pečeti 29 mm – SOA Třeboň, cizí statky karton 93, inv. č. 19, ze dne 19.6.1370.

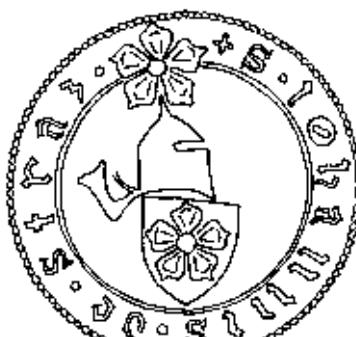
- Obr. 8. Přibík ze Stráže – 1380 – 1399, syn Jindřicha, držel Stráž, Kolenec a Kletce, průměr pečeti 30 mm – SOA Třeboň, cizí rody karton 80, inv. č. 50, ze dne 5.6.1386.
- Obr. 9. Přibík ze Stráže – předešlý, průměr pečeti 26 mm – SOA Třeboň, cizí statky karton 71, inv. č. 583 ze dne 2.2.1392. SOA J. Hradec, RA z Hradce listiny 41 / 33, ze dne 6.11.1388.
- Obr. 10. Jan ze Stráže – 1425 – 1457, syn Přibíka, zemský sudí, drží Stráž a Fuglhaus, průměr pečeti 20 mm – SOA J. Hradec, RA z Hradce listiny 173 / 137 ze dne 7.5.1459.
- Obr. 11. Vilém ze Stráže – 1446, syn Přibíka, drží Dráhov, oo Jarka z Hrádku, dcery Anežka a Johanka, průměr pečeti 22 mm – SOA J. Hradec, RA z Hradce listiny 105 / 81, ze dne 11.1.1429.
- Obr. 12. Jindřich ze Stráže – 1423 – 1466, syn Přibíka, nejv. hofmistr, hejtman v Č. Brodě, drží Stráž, Hradiště, Lomnici, Ústí, Kamenici, Přerov nad Labem, Brod, Řečici, manželky 1) Anna, náhrobek v kostele ve Stráži, 2) Kateřina z Kunštátu, děti Michal, Jiřík, Kateřina. SOA Třeboň, CR registratura, karton 130, ze dne 7.10.1463.
- Obr. 13. Jindřich ze Stráže – předešlý, průměr pečeti 22 mm – SOA J. Hradec, RA z Hradce listiny 115 / 88, ze dne 29.1.1400.
- Obr. 14. Jindřich ze Stráže – předešlý, průměr pečeti 19 mm – SOA Třeboň, VS Třeboň IA-1Aa N11/ s , ze dne 10.5.1441.
- Obr. 15. Johanka ze Stráže – zemřela 1495, dědí všechny statky, vymírá rod po přeslici, manžel Jan ze Šleemberka. Podle náhrobnku v obci Bříství okr. Český Brod, na kostele Nalezení sv. Kříže, výška 2,12 m, šíře 1,14 m. Nápis: Léta bozie CCCCXCV v strzedu po sv. Valentinu pocho. urozo. p. pa. Johanka z Straže Ma(n)zelka uroze. p. pa. Jana Sselmerka z Kosti a Przerova Naiwissiho Kantczlerze Kra. Čzes.

Pečetě příslušníků rodu pánu ze Stráže

Milec Miroslav

obr. 1

obr. 2

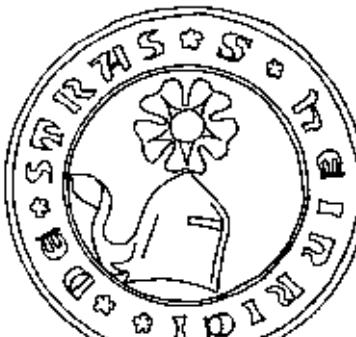
obr. 3

obr. 4

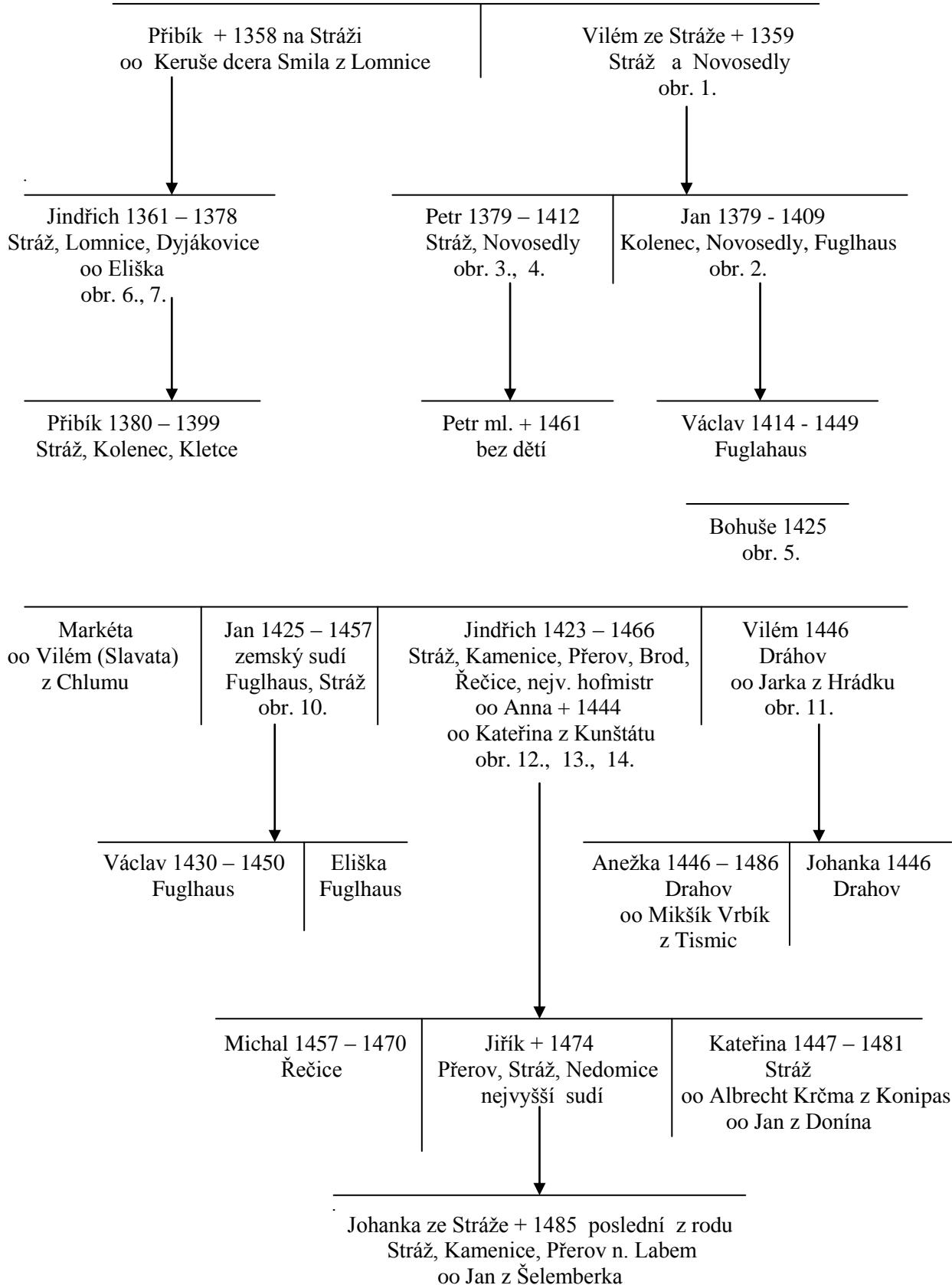

obr. 5

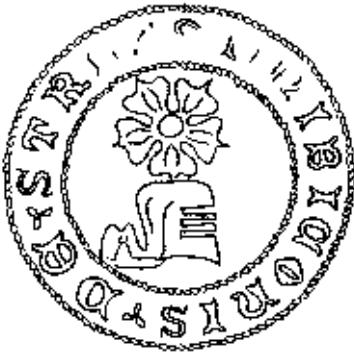
obr. 6

Sezima z Hradce na Stráži
1284

obr. 7

obr. 8

obr. 9

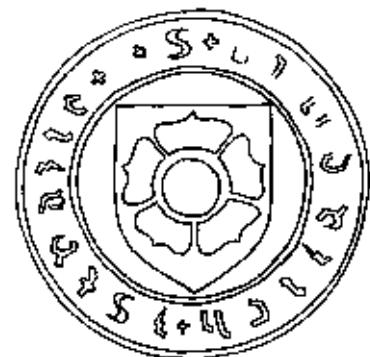
obr. 10

obr. 11

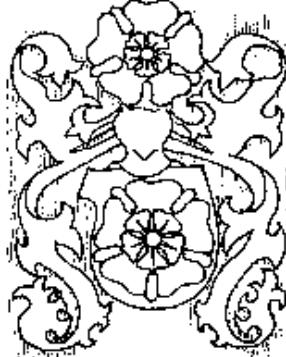
obr. 12

obr. 13

obr. 14

obr. 15

Stará rodinná legenda vypravuje že předkem pánů z Ústí byl Sezima, syn Vítka z Prčice, který byl nemanželského původu a proto dostal do znaku černou růži ve zlatém poli. Když původní linie pánů z Ústí vymřela, statku jejich se zmocnili příbuzní páni ze Stráže, s modrou růží ve zlatém poli, a přijali i příjmení z Ústí. Dnes nevíme jak dalece je pověst pravdivá ale skutečně páni z Ústí měli společný erb s pány ze Stráže, to je modrou růži ve zlatém poli.

Páni z Ústí pocházeli od Sezemy z Hradce 1267 – 1322 který držel hrad Hradiště a Ústí, tehdy hornická osada, a přijal příjmení (predikát) z Ústí spolu s bratrem 1317 neznámého jména. Sezema měl tři syny: Sezemu, kanovník pražský, zemřel před rokem 1386 (obr.2). Jana 1352 – 1370 (obr.1) potomci jeho pokračují až do vymření rodu v 17. století. Oldřicha 1352 – 1371 (obr.3) potomci jeho vymřeli roku 1420 vnukem Oldřichem (obr.8), ten byl utlučen na tvrzi Sedlec, bez potomků.

Pokračování rodu bych doporučil nahlédnout do rozrodu, ten je připojen níže, pro nepřehledné množství stejných jmen které se opakují ve velmi krátkém časovém úseku. Jsou i složité vztahy mezi sebou o majetek, kdy bratr stojí proti bratu, kdy statku je málo a dědiců k dělení hodně. Své udělalo i náboženství které rozdělilo rodinu na katolíky a husity za ně dokonce, jako první, válčili a prolévali krev již 4. listopadu 1419. Věnovali se i lapkovskému řemeslu, jak dosvědčuju smolné knihy, v té době nic výjimečného. Rod nijak nevybočoval z tehdejšího života a pojetí šlechtice, jenom trochu bouřlivěji a mnoho jeho členů mizí neznámo ve světě jako žoldnéři.

Našel jsem několik nejasných údajů které nemají souvislosti. K roku 1361 - 1389 je zmínován Vilém z Ústí, probošt v Horšově Týně, zde se údaje nápadně shodují se Sezemou 1362 – 1386 kanovníkem pražským (obr.3). Zajímavý je i údaj k roku 1379, Václav syn Viléma z Ústí, nebo k roku 1388 kdy na zemském soudě je Markvart z Ústí. Dále Dětřicha z Ú. 1291 a Sezemu z Ú. 1332. K zamýšlení je i spor o určení původu Petra Růže z Ústí 1432 – 1469 nejbohatší měšťan v Táboře, užíval a měl i na domě znamení růže. Hejtman v Táboře 1442, purkmistr a starší radní, nakonec rychtář 1465, zapsaného podle práva v desky zemské. Držel pět vesnic a mlýny i s tvrzí v Dražicích, manželka Anna a dcera Kateřina. Je nepodložena domněnka že Petr Růže byl synem Prokopa 1414 (obr.17). Jak souvisí údaj Pavel Růže 1541 komorník u šlechticny.

Nebyla žádná zvláštnost že šlechtic se zařadil mezi měšťany, nebo při velkém počtu bratrů jako sedláči na venkově, jako městský písar, stávalo se pravidlem že zchudlí šlechtici byli ve službách úspěšné šlechty. Ku příkladu Jan Karel Sezima z Ústí, syn Kryštofa Viléma Sezimi, zchudlý 1609, byl pacholkem u Zdeňka Kavky z Říčan. Dá se říci že poslední potomci paní Sezimové z Ústí, zchudli v důsledku pobělohorské konfiskace po roce 1618, a uspíšilo zánik celého rodu. O něco lépe dopadlo posledních pět sester které se provdaly do význačných rodů. Jedna z nich Alžběta Sezimová 1628 podruhé provdaná za Karla z Kounic, s ním měla syna Lva Viléma z Kounic na Slavkově + 1655. Ten požádal aby mohl přijmout erb po matce a zaniklého rodu Sezimů z Ústí do svého erbu. To mu bylo povoleno 12. června 1642 zároveň s povýšením do hraběcího stavu (obr.23).

Také u tohoto rodu jsem našel několik žen které nevím kam zařadit: Magdaléna Sezimová 1606 na Čermné provdaná z Valdštejna. – Salomena Sezimová 1586, provdaná za Jindřicha z Bubna. – Anna ze Šlejnic 1572 – 1578, druhý manžel neznámý Sezima z Ústí. Vilma Eusebie Sezimová 1606, provdaná z Vartemberka.

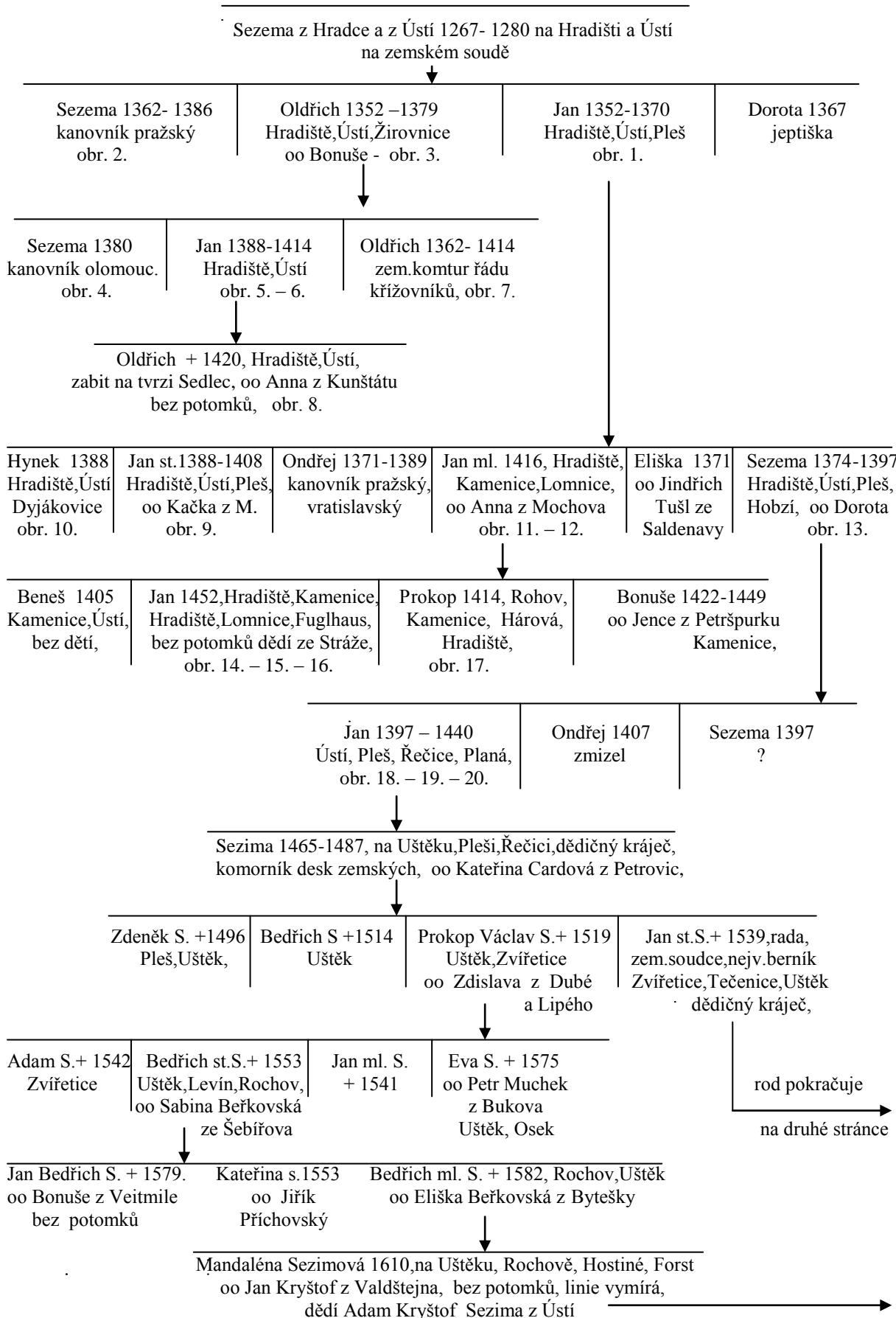
Obr. 1. Jan z Ústí – 1352 – 1370, na Hradišti a Ústí. Průměr pečeti 28 mm – SOA Třeboň, VS Třeboň IA-1Aa- N63, ze dne 31.3.1354.

- Obr. 2. Sezema z Ústí – 1362 – 1386, kanovník pražský, Průměr pečeti 20 mm SOA-Třeboň VS Nové Hrady listiny inv.č. 11, sig. HA 2046, ze dne 30.9.1363. SOA-Třeboň, cizí statky karton 64, inv.č. 472, ze dne 29.3.1366
- Obr. 3. Oldřich z Ústí – 1352 – 1379, na Hradišti, Ústí, Žirovníci a Měšic, oo Bonuše a synové Sezema, Jan a Oldřich. Průměr pečeti 26 mm - SOA Třeboň, VS Nové Hrady listiny inv.č. 7. sig. HA 4949, ze dne 1362. SOA -Třeboň, cizí rody karton 93, inv.č. 14, ze dne 19.6.1370.
- Obr. 4. Sezema z Ústí – 1380, syn Oldřicha, kanovník olomoucký. Průměr pečeti 22 mm – SOkA České Budějovice, AM listiny inv.č. 167, sig. II / 20, ze dne 16.10.1374.
- Obr. 5. Jan z Ústí – 1388 – 1414, syn Oldřicha, na Hradišti a Ústí. Podle A.Sedláčka, Atlas pečeti V. – tabule 232, z roku 1394.
- Obr. 6. Jan z Ústí – předešlý. Průměr pečeti 22 mm – SOA Jindřichův Hradec, RA z Hradce listiny inv.č. 66 / 51, kolem roku 1400.
- Obr. 7. Oldřich z Ústí 1362 – 1414, syn Oldřicha, studoval, kanovník a zemský komtur řádu křížovníků. Podle A.Sedláčka, Atlas pečeti V.- tabule 183, z roku 1414.
- Obr. 8. Oldřich z Ústí – syn Jana obr. 5, zabit na tvrzi v Sedlci 1420, držel Hradiště, Ústí a Fuglhaus, oo Anna z Kunštátu, bez potomků. Podle A. Sedláčka, Atlas pečeti V. – tabule 183 z roku 1419.
- Obr. 9. Jan st. z Ústí – 1388 – 1408, syn Jana obr. 1, na Hradišti, Ústí, Pleši, Plané a Budislavi, oo Kačka z M. potomci neznámí. Průměr pečeti 24 mm – SOA Jindřichův Hradec, RA z Hradce listiny inv.č. 53 / 45, ze dne 9.3.1390. SOA Třeboň, cizí statky karton 4, inv.č. 23, ze dne 13.9.1408.
- Obr. 10. Hynek z Ústí – 1388, syn Jana obr.1, na Hradišti a Ústí. Průměr pečeti 22 mm – SOA Jindřichův Hradec, listiny inv.č.37 / 30, ze dne 13.9.1383.
- Obr. 11. Jan ml. z Ústí – 1414, syn Jana obr.1, na Hradišti, Kamenici Fuglhaousu a Lomnici, oo Anna z Mochova, potomci Beneš, Jan, Prokop a dcera Bonuše. Průměr pečeti 28 mm – SOA Třeboň, cizí statky karton 4, inv.č. 23 z roku 1408.
- Obr. 12. Jan ml. z Ústí – předešlý. Podle A.Sedláčka, Atlas pečeti V. – tab. 183, z roku 1414.
- Obr. 13. Sezema z Ústí – 1374 – 1397, syn Jana obr.1, na Hradišti, Ústí,Pleši a Hobzí, manželka Dorota. Podle A.Sedláčka, Atlas pečeti V. – tabule 182, z roku 1389.
- Obr. 14. Jan z Ústí - + 1454, syn Jana obr. 12, na Hradišti, Lomnici, Kamenici a Fuglhaus, bez potomků dědí páni ze Stráže. Průměr pečeti 25 mm – SOA Třeboň, cizí statky karton 4, inv. č. 23, z roku 1408.
- Obr. 15. Jan z Ústí – předešlý, podle A.Sedláčka, Atlas pečeti V. – tabule 183 z roku 1419.
- Obr. 16. Jan z Ústí – předešlý, průměr pečeti 20 mm – SOA Jindřichův Hradec, RA z Hradce listiny 115 / 88, ze dne 19.1.1440.
- Obr. 17. Prokop z Ústí – 1404 – 1414, syn Jana ml. obr.11, na Kamenici, Hradišti, Rohově a Hátové, uvádí se že snad měl syna Petra Růže 1437, měšťana a hejtmana v Ústí. Podle A. Sedláčka, Atlas pečeti V. – tabule 183, z roku 1414.
- Obr. 18. Jan z Ústí – 1397 – 1440, syn Sezema obr.13., na Ústí, Pleši, Olané a Řečici, měl syna Sezimu na Uštěku. Průměr pečeti 28 mm – SOA Třeboň, cizí statky karton 4, inv. č. 23, z roku 1408.
- Obr. 19. Jan z Ústí – předešlý, průměr pečeti 25 mm – SOA Třeboň, CR registratura karton 141, ze dne 30.9.1415.
- Obr. 20. Jan z Ústí – předešlý, podle A. Sedláčka, Atlas pečeti V. – tabule 161, z roku 1431.
- Obr. 21. Jan Sezima z Ústí - + 1617, na Uštěku, Koleči a Ještrby, nejv. komoří, oo Sibila z Pencinku, potomci Jiří Vilém, Vilma Eusebie, Alžběta, Zdislava, Anna a Kunka, poslední generace pánů z Ústí. Průměr pečeti 26 mm – SOA Třeboň, cizí rody karton 92, inv. č. 561, ze dne 23.2.1606.

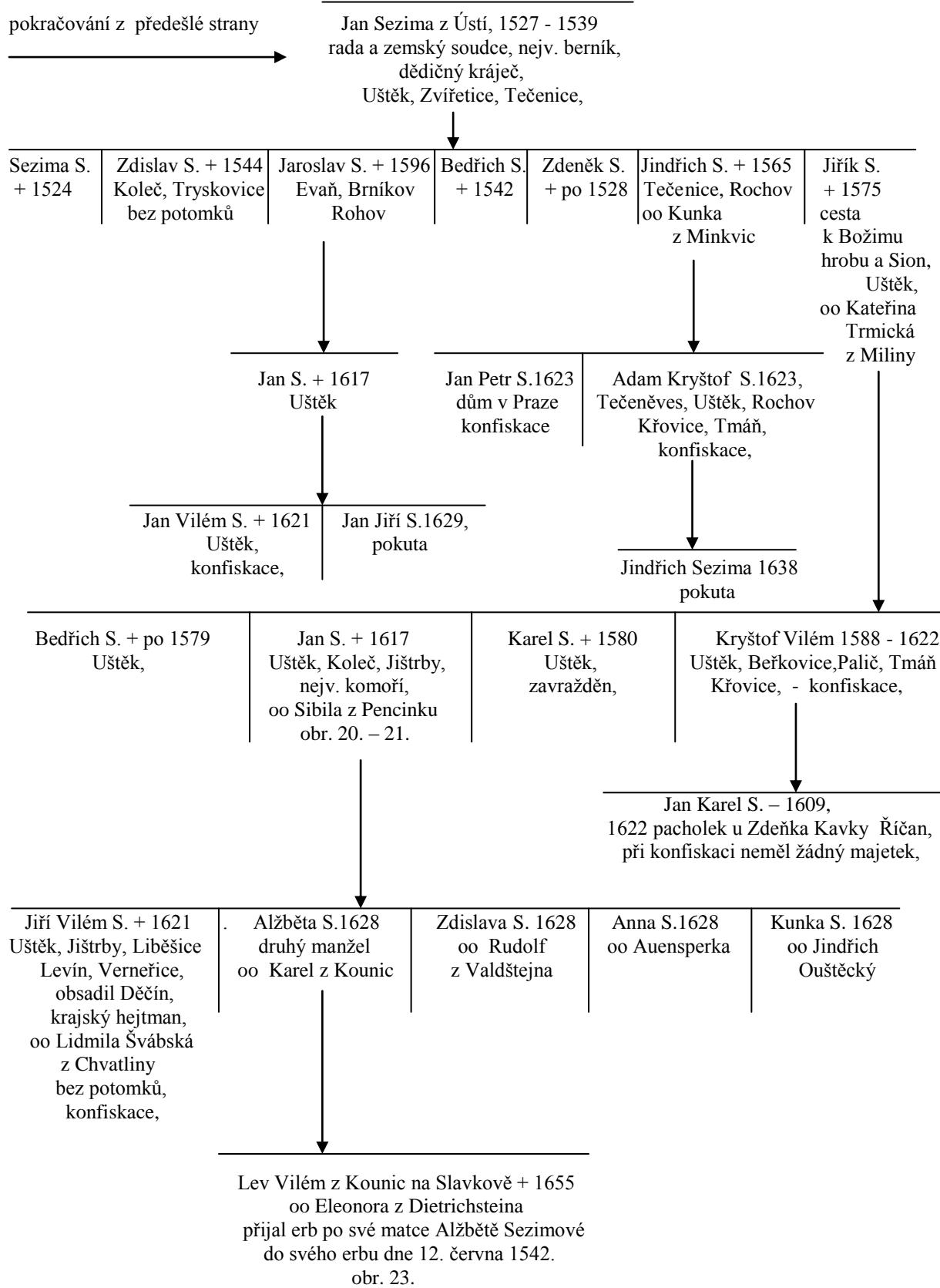
- Obr. 22. Jan Sezima z Ústí – předešlý, průměr pečeti 18 x 15 mm – SOKA České Budějovice, chronologická řada karton 17, ze dne 28.11.1611.
- Obr. 23. Lev Vilém z Kounic – na Slavkově, + 1655, syn Alžběty Sezimové z Ústí a otce Karla Kounice. S povolením ze dne 12. června 1642 připojil znak své matky z vymřelého rodu pánů z Ústí ke svému znaku.

Zřícenina paláce na hradě Borotín – současný stav

pokračování z předešlé strany

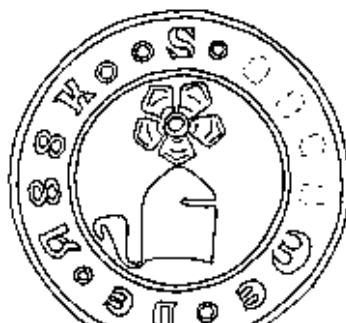
obr. 1

obr. 2

obr. 3

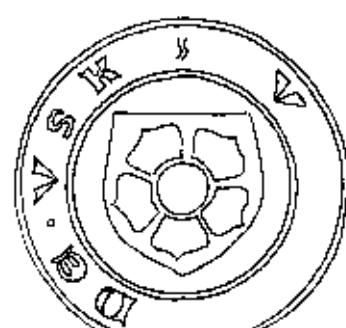
obr. 4

obr. 5

obr. 6

obr. 7

obr. 8

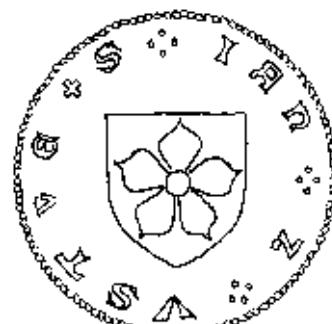
obr. 9

obr. 10

obr. 11

obr. 12

obr. 13

obr. 14

obr. 15

obr. 16

obr. 17

obr. 18

obr. 19

obr. 20

obr. 21

obr. 22

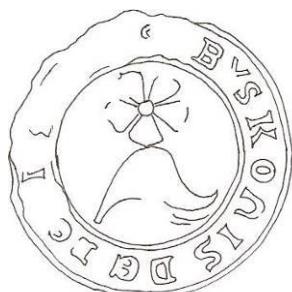

obr. 23

K rodu Vítkovců se hlásilo několik rodin, páni z Kosové Hory, z Řečice, z Ustupenic, z Maršovic a z Bernartic, všichni užívali v erbu růži. Bohužel přímé souvislosti se nedají odhalit ani se neví jakou barvu růže a štítu užívali. Jak bylo tehdy zvykem, šlechta používala predikátů – pojmenování podle místa které měli právě v držení a tím se určení stěžuje.

Bernartice patřívali rodu Vítkovců a je doloženo že zde stávaly tři tvrze nebo hrádky, zanikly a není žádných stop. První známí se uvádí Bernárd 1293, zakladatel tvrze a pozdějšího městečka, od něho i pojmenování. Následuje Bušek z Bernartic 1347 – 1352, uváděn jako schudlý strýc na dvoře rožmberském. Snad měl syna Dobeše z Bernartic 1365 – 1375 na Dráhově a Mezimostí, střídavě se tak i psával. Zemřel po roku 1390 a zanechal vdovu Kačmu a syny Buzka a Jindřicha. Bernartice získal 1380 Oldřich z Rožmberka. Po smrti své matky 1410 ujali se dědictví na Dráhově, ale již 1416 Dráhov prodali, uvádí se zde Vilém ze Želče a z Landštejna, a službu hledali u okolní šlechty. Ač se drželi husova učení, po vypuknutí husitských válek přešli na stranu císaře Zikmunda. Za to obdrželi Svéraz a Zátoň, po svém sestřenci Přibíkovi z Dobřemilic díl vsi Borovany a Hlubokou 1423 – 1436. Buzek zemřel 1454 a měl dceru Mandalénu a syna Jana + 1433. Jindřich naposledy zmínován 1436 při prodeji svého podílu. Proč Buzek a Jindřich užívali také predikátu z Maršova neumím vysvětlit.

- Obr. 1. z Bernartic Bušek – 1347 – 1357, A.Sedláček, Atlas pečetí V. tabule 180, rok 1347.
- Obr. 2. z Bernartic Dobíáš - 1365 –1394, Průměr pečeti 26 mm – SOA Třeboň, cizí statky karton 31, inv.č. 236 ze dne 13.3.1375.
- Obr. 3. Z Bernártic a z Mezimostí Dobíáš – předešlý, průměr pečeti 20 – SOA Třeboň, VS.Třeboň I.A-1Aa-N61, ze dne 6.5.1380.
- Obr. 4. z Dráhova a z Mezimostí Buzek – 1410 – 1454, A.Sedláček, Atlas pečetí V. tabule 220, z roku 1436.
- Obr. 5. z Dráhova a z Maršovic Buzek – předešlý, průměr pečeti 22 mm – České Budějovice, AM Trhové Sviny listy č. 8, ze dne 9.3.1428.
- Obr. 6. z Dráhova Jindřich a Maršova – 1410 – 1436, podle A.Sedláčka, Atlas pečetí V.tabule 220, z roku 1435.

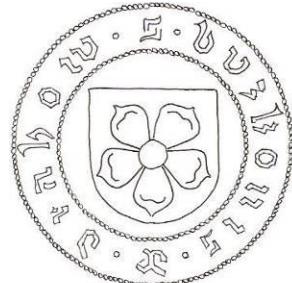
obr. 1

obr. 2

obr. 3

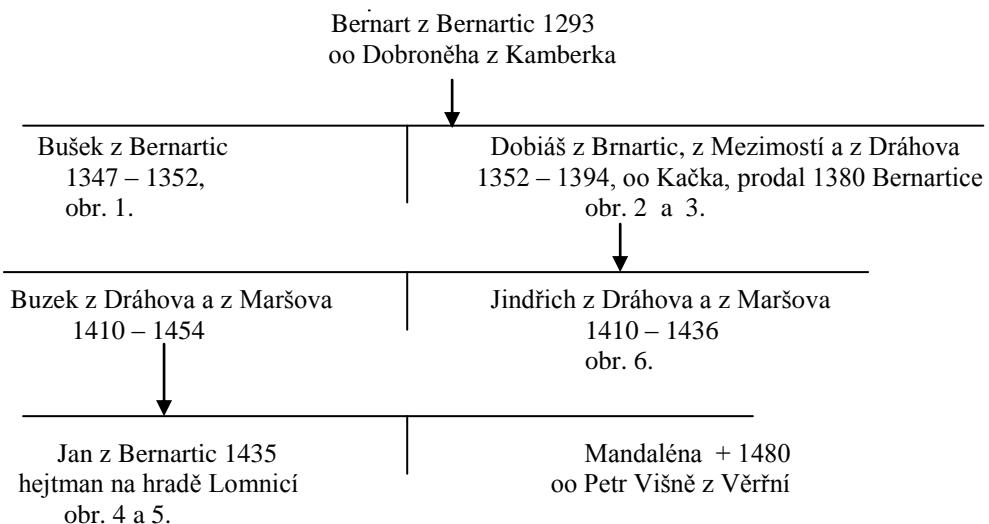
obr. 4

obr.5

obr. 6

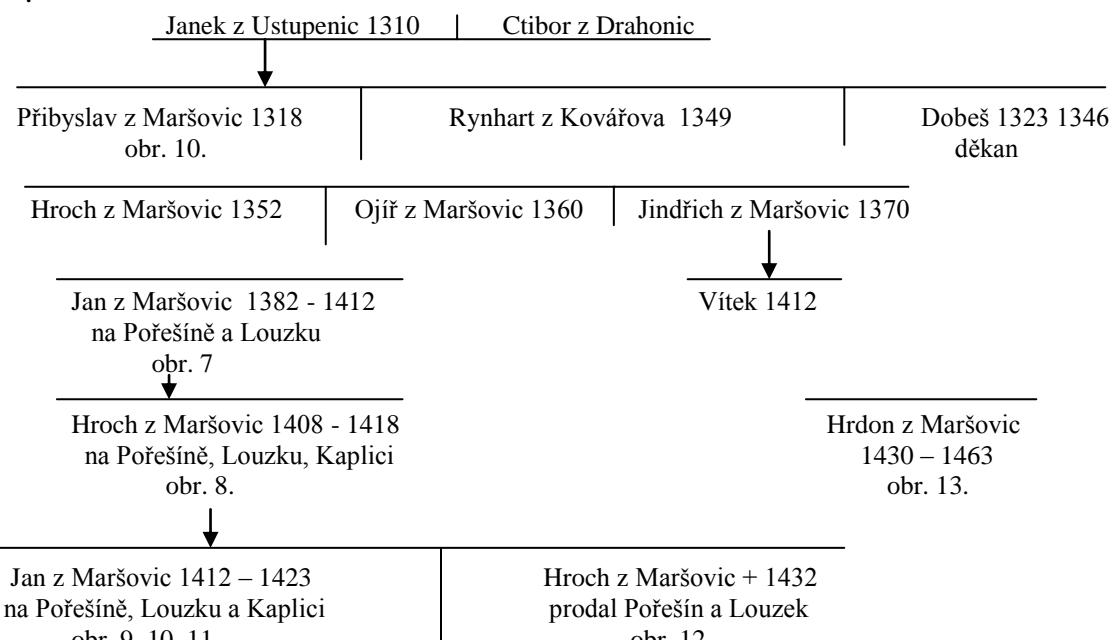

Zřícenina hradu Borotín – palác – současný stav

Statek Vítkovců byly i Ustupenice, kde se jmenuje Janek z Ustupenic a bratr Ctibor z Drahonic, oba erbu růže. Ani zde se neví jakou barvu má růže ani štít. Janek zanechal syny Přibyslava, Rýnarta a Dobeše. Klíčový rok pro všechny je 1318 kdy Janek nežije synové, vedle Ustupenic, dědí po své bábě Domce vsi Kostelec a Skalsko a získali i Maršovice.

Dobeš je 1323 kanovníkem při Pražském kostele a 1343 děkanem, ale již 1346 nežije. Rynart je na Kovářově a užívá přídomku z Kovářova naposled připomínán 1349. Přibyslav drží Maršovice a má syny 1352 Hroch, 1360 Ojíř, 1370 Jindřich a jeho syn Vítek 1412, po roku 1390 je na Maršovicích jmenován vladyka z Frydštejna.

Od koho pochází Jan z Maršovic 1382 – 1412 nevím, drží část Pořešína a jeho syn Hroch 1408 – 1418 je poručníkem mladého Markvarta z Pořešína a spravuje i druhou polovinu Pořešína, držel též Kaplici a hrad Louzek. Jeho synové Jan + 1423 a Hroch + 1434 prodal Pořešín a celé panství Oldřichovi z Rožmberka. Roku 1465 umřel Hrdoň z Maršovic, nevím kam jej zařadit.

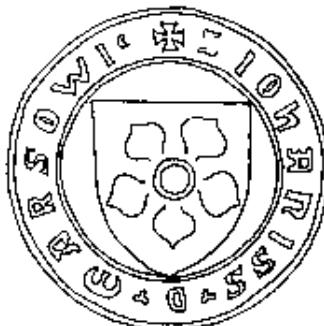
- Obr. 7. z Maršovic Jan, 1382 – 1412, na Pořešíně a Louzku, průměr pečeti 24 mm – SOA Třeboň, Vs Č. Krumlov, sig. I.-1Aa-N24B, ze dne 30.3.1410.
- Obr. 8. z Maršovic Hroch, 1408 – 1418, na Pořešíně, Louzku a Kaplici, průměr pečeti 28 mm SOA Třeboň, VS Nové Hrady listiny č. 26, sig. HA 4961, ze dne 1.5.1418.
- Obr. 9. z Maršovic Jan, 1412 – 1423, na Pořešíně, Louzku a Kaplici. Podle A.Sedláčka, Atlas pečetí V. tabule 195, z roku 1412.
- Obr. 10. z Maršovic Jan, - předešlý, použil pečeť Přibýka z Ustupenic 1318. SOA Třeboň, VS Nové Hrady listiny, č. 26, sig. HA 4961, ue dne 1.5.1418.
- Obr. 11. z Maršovic Jan, - předešlý, podle A.Sedláčka,Atlas pečetí V. tabule 195, z roku 1420
- Obr. 12. z Maršovic Hroch, + 1418, na Pořešíně, Louzku a Kaplici, podle A.Sedláčka, Atlas pečetí V. tabule 195, z roku 1420.
- Obr. 13. z Maršovic Hrdoň, 1430 – 1463, neupřesněn. Podle A.Sedláčka, Atlas pečetí V, tabule 246, z roku 1430.

obr. 7

obr. 8

obr. 9

obr. 10

obr. 11

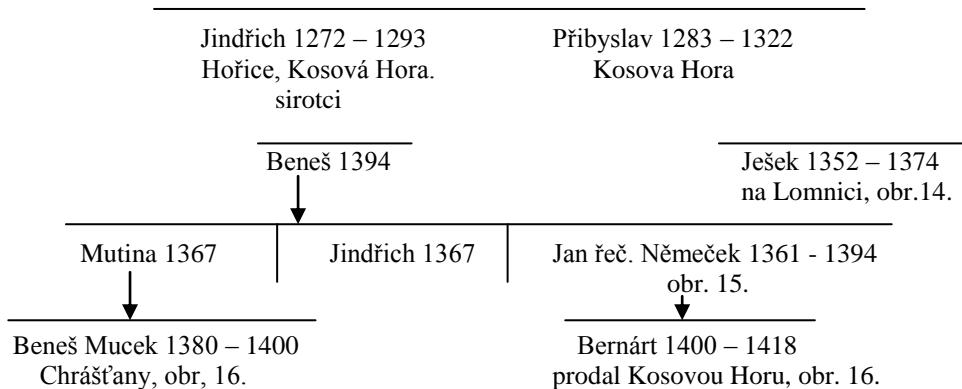

obr. 12

obr. 13

Kosova Hora u Sedlčan další místo osídlené Vítkovci s predikátem z Kosové Hory, neznámé barvy erbu růže i štítu. První na tvrzi je uváděn Jindřich 1282 – 1293, přesídlil z Hořic u Krumlova a zanechal neznámé potomky a bratr Přibyslav 1283 – 1322. S odstupem času následuje Ješek 1352 – 1374, dědí po Landštejnech a sídlil na Lomnici, a Beneš + 1394. Zanechal syny Jindřicha 1367, Jana řečený Němeček 1361 – 1394, Mutina 1367, poslední dva bratři měli potomky. Vyskytuje se jako poslední Vítek z Kosovy Hory, může jít o stejnou osobu s Vítkem z Maršovic 1412.

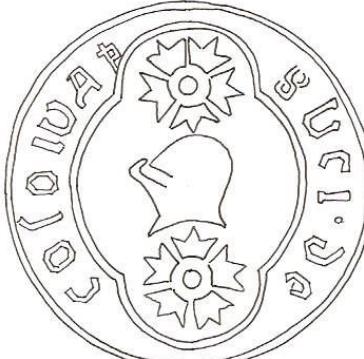
- Obr.14 z Kosové Hory Ješek, 1352 – 1373, dědí po Landštejnech, na Lomnici, Průměr pečeti 24 mm – SOA Třeboň, VS Třeboň, I.A-66a-N1-L624, ze dne 21.5.1365.
- Obr.15. z Kosové Hory Jan Němeček, 1361 – 1394, průměr pečeti 24 mm – SOA Třeboň, VS Třeboň, I.A-1Aa-N25, ze dne 23.9.1366.
- Obr.16. z Kosové Hory Beneš Mucek, 1400. – Pečeť použil Bernárt, průměr pečeti 25 mm SOA Jindřichův Hradec, RA z Hradce listiny 99 / 77, ze dne 6.2.1418.

obr. 14

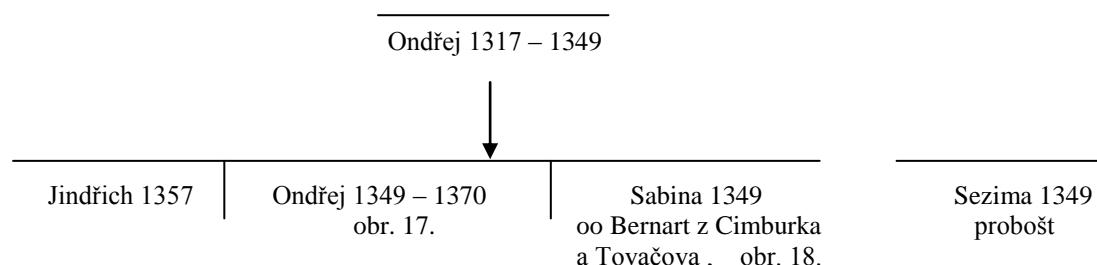

obr. 15

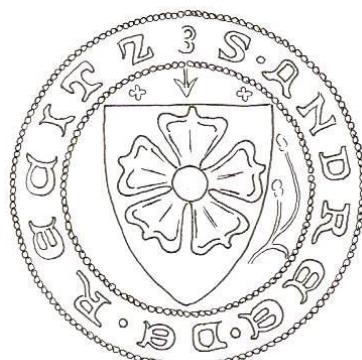
obr. 16

Řečice později jmenovaná Kardašova patřila Vítkovcům a byla rozdělena na dvě části mezi pány z Hradce a z Ústí. Od Sezemi z Ústí se odvozuje první Ondřej z Řečice 1317 – 1349 který se tak jmenuje. Vlastní díl městečka a buduje nový hrádek. Jeho potomci Jindřich, Ondřej a Sabina je jediná generace této větve s přídomkem z Řečice a erbu černé růže na zlatém štítě. Jindřich se vyskytuje pouze jednou. Ondřej pečetí různé listiny a sedí na Řečici. Trochu záhadná postava je Sezima 1349, probošt kterého Sabina nazývá synovcem. Po zániku této linie se vrací díl zpět na pány z Ústí, na hradě ale nesídlí, pronajali jej vladykům z Bozděchova. Vyskytuje se ještě několik osob používající přídomek z Řečice ale jiného erbu. Ondřej z Řečice 1395 – 1416 v erbu mnicha a Jan z Řečice 1423 na Chvojenci u Neveklova, erb neznám.

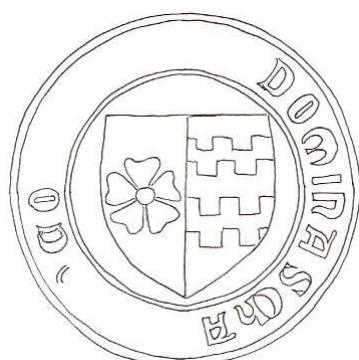

Obr.17. z Řečice Ondřej 1349 – 1370, na Kardašově Řečici, průměr pečeti 28 mm – SOA Třeboň, cizí rody karton93, inv. č. 19, ze dne 19.6.1370.

Obr.18. Z Koryčan Sabina – rozená z Řečice, sestra Onřeje, manželka Bernarta z Cimburka a Tovačova. Převzato A.Sedláček, Atlas pečetí V. tabule 242, z roku 1349.

obr. 17

obr. 18

Vyskytuje se několik osob které užívali také v erbu růži na štítě neznámé barvy. Usuzuje se že by se mohlo jednat o nemanželské potomky, případně zapomenuté a zchudlé linie. Nalézt k těmto osobám další podrobnosti bude velká náhoda a tak nám zůstávají po nich jenom pečetě.

- Obr. 19. z Brodu Bedřich – podle A. Sedláčka, Atlas pečetí V. tabule 99, z roku 1308.
- Obr. 20. z Prochodu Jan Čelístko – na Prochodu u Hluboké držel tvrz se dvorcem, průměr pečeti 20 mm – SOkA České Budějovice, AM listiny sig. VI./5, ze dne 18.3.1460.
- Obr. 21. z Načerace Náček – podle A. Sedláčka, Atlas pečetí V. tabule 86, z roku 1430.
- Obr. 22. z Choltic Jaroslav – průměr pečeti 24 mm – SOA Třeboň, VS Sedlec listiny inv.č. 9, ze dne 29.8.1306. Růže má šest okvětních lístků.
- Obr. 23. z Radslavic Předota – na Moravě, podle A. Sedláčka, Atlas pečetí V. tabule 202, z roku 1379.

obr. 19

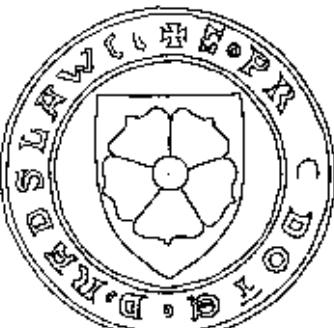
obr. 20

obr. 21

obr. 22

obr. 23

Poznámka vydavatele ke znakům na poslední straně.

Nehledejte prosím žádnou souvislost mezi rody, jejichž znaky jsou uvedeny na poslední straně s rozrodem Vítkovců. Žádná souvislost totiž neexistuje. Uvedením těchto znaků jsme pouze chtěli upozornit, že v naší heraldice se vyskytuje mnoho dalších rodů, v jejichž znaku se objevuje růže. Pouze v jednom případě je souvislost mezi rodem a majetkem, který kdysi patřil rozrodu Vítkovců – v případě znaku Eggenbergů – kde pět červených růží symbolizuje tzv. věvodství Krumlovské, které rod v Čechách vlastnil.

Literatura a edice

- Bílek T.V. – Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618.- Praha 1883.
- Březan V. – Životy posledních Rožmberků – Praha 1983.
- Beneš F. – Pečetě české šlechty 1 až 5, z Rožmberka – Praha 1938.
- Cikhart R. – Původ a rozrod Vítkovců – JSH 1931.
- Cikhart R. – Petr Růže z Ústí – JSH 1935.
- Cikhart R. – Páni z Borotína – JSH 1938.
- Cikhart R. – Minulost Sezimova Ústí – JSH 1951.
- Cikhart R. – Věstník Jihočeských muzeí – Soběslav 1913.
- Čelakovský J. Registra komorního soudu – díl VI až XIII, XXXII, XXXIII.
- Čelakovský J. Fridrich G. – Privilegia král. měst venkovských str. 82,130,230,398.
- Has J. – Mikuláš Svitáček z Landštejna – Heraldika a genealogie, Praha 1991.
- Has J. – Zajícové z Hazmburku – Heraldika a genealogie, Praha 1993.
- Kubíková A. – Rožmberské kroniky – České Budějovice 2005.
- Krajcík T. – Pečetě v kultuře středověku – Olomouc 1998.
- Kolář J. – Sborník o dějinách Tábora Martina Koláře – Tábor 1924.
- Kasík S. – Heraldická výzdoba velkého hodovního sálu na zámku v Telči – Heraldika a genealogie, Praha 1994.
- Maráz K. Úvod do problematiky jezdeckých pečetí Rožmberků – JSH 2002.
- Němec B. – Rožmberská encyklopédie – České Budějovice 2001.
- Pokorný P. R. – Růže pánů z Ústí – Heraldická ročenka 2006.
- Pilnáček J. – Staromoravští rodové – Vídeň 1930.
- Rynešová B. Pelikán J. – Listář a listinář Oldřicha z Rožmberka, díl I.- IV.- Praha 1929 – 1954
- Rull F. – Monografie města Hradce Jindřichova – Jindřichův Hradec 1875.
- Smetana K. – Konec rodu pánu z Hradce . JSH 1964.
- Smetana J. – Neobvyklý erbovní vývod z Litoměřic – Heraldická ročenka, Praha 1984.
- Sedláček A. – Zbytky register z let 1361 – 1480,č. 1377 – Praha 1914.
- Sedláček A. – Pýcha urozenosti.
- Sedláček A. - Hrady, zámky a tvrze díl III. IV. VII. XI. XV. – Praha 1994.
- Sedláček A. - Atlas erbů a pečetí české a moravské středověké šlechta – Praha 2001.
- Teplý F. – Dějiny města Jindřichova Hradce – Jindřichův Hradec 1927.
- Tomek W.W. – Dějepis města Prahy, díl I. až IV. – Praha 1855.
- Truc M. – Rožmberské pečeti XIV. století – JSH 1959.
- Urban J. – Lichtenburkové – Praha 2003.
- Vavroušková A. – Kvarten trhový běžný černý – Praha 1935 – 1941.

Použité zkratky :

AM – archiv města

SOA – státní oblastní archiv

CR - cizí rody

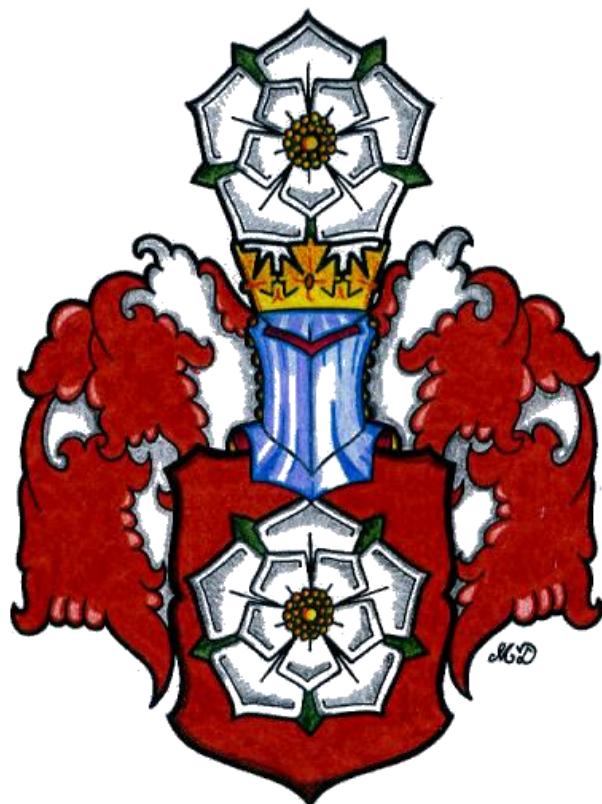
SOKA – státní okresní archiv

VS - velkostatek

NA - národní archiv

RA - rodinný archiv

CH.Ř. – chronologická řada

Páni z Landštejna

Sezimové z Ústí

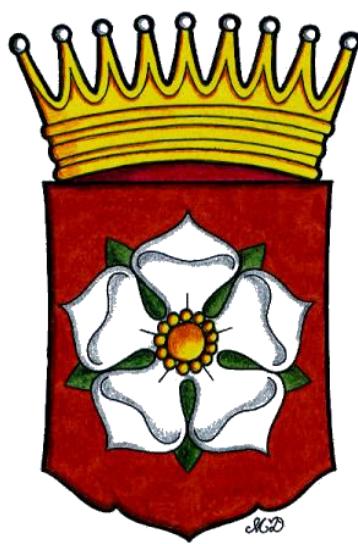
Z Kounic

Ojíř ze Svin

Radešínští z Radišova

Mniszkové

Farkaš z Obrodic

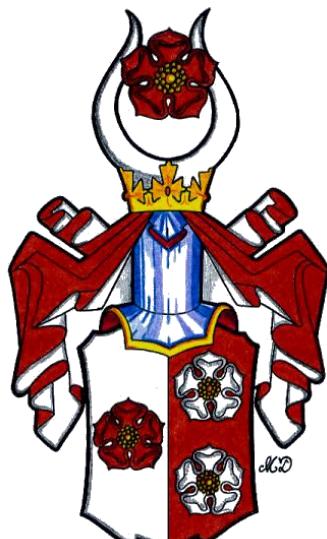
z Eggenberga

Letkovští z Letkovic

Jedovničtí ze Želetavy

ze Šlejnic

Severin z Kapí Hory

z Arenberga